

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2021

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Eacnamaíocht

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Nótaí Scéime agus Tacaíochta Marcála

Agus an scéim mharcála á breithniú agus na nótaí tacaíochta ba chóir na pointí seo a leanas a thabhairt faoi deara:

- Níl na nótaí tacaíochta a chuirtear i láthair eisiach ná comhlánaigh agus tá na pointí eolais ábhartha eile a chuireann iarrthóirí i láthair ar a bhfiúntas.
- Ní freagraí samhail iad ach sampla de fhreagraí féideartha.
- D'fhéadfadh príomhfhrásaí a bheith sna nótaí tacaíochta i mórán cásanna a chaithfidh a bheith i bhfreagra an iarrthóra chun na marcanna sannta a fhiúntas.
- Is é an mionsonraí a theastaíonn in aon fhreagra a chinneann an comhthéacs agus an tslí ina n-iarrtar an cheist agus faoi líon na marcanna a shanntar don fhreagra sa pháipéar scrúdaithe. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh na riachtanais a bheith éagsúil ó bhliain go bliain.
- Ní mór focail, abairtí nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus gan a bheith salach ar a chéile, agus sa chás go bhfuil fianaise ann go bhfuil úsáid mhícheart nó contrárthachtaí nach féidir na marcanna a dhámhachtain.
- Sa chás go soláthraíonn iarrthóir pointí níos bailí ná mar a theastaíonn i gceist, na pointí breise scór is ísle lascaíniú trí lúibíní cearnacha a chur timpeall na marcanna iomarcacha a bronnadh. Níl na marcanna iomarcacha seo san áireamh sa mharc iomlán don cheist, laistigh den script nó ar an eangach ceisteanna ar an gclúdach, agus ná ní áirítear iad san iomlán carnach.
- Sa scéim mharcála seo baintear úsáid as marcáil tuairisceora chun marcanna a leithdháileadh i gcás codanna áirithe de roinnt ceisteanna i ndail le pointe/pointí a fhorbairt. Sna táblaí thíos tá cóipeanna den mharcáil tuairisceora as ar baineadh úsáid. Bhí an marc tuairisceora a úsáideadh ag brath ar an leithdháileadh marcanna don chuid áirithe sin den cheist.

Ceisteanna lena ngabhann leithdháileadh 4 marc – úsáid an tábla seo a leanas:

4 marc	3 marc	2 marc	1 marc	0 marc
Ar fheabhas	Maith	Cothrom	Bocht	Lag
- Eolas Domhain - Baineann sé le ceist - Gonta - Loighciúil	- Roinnt Eolas - Teoranta Forbairt	Doiléire Eolas	Mearbhall nó Salach ar a chéile Eolas	- Gan eolas - Athdhéanamh Ráiteas a Ráiteasdo

Ceisteanna lena ngabhann leithdháileadh 3 marc – úsáid an tábla seo a leanas:

3 marc	2 marc	1 marc	0 marc
Ar fheabhas	Maith	Cothrom	Lag
- Eolas domhain - Baineann sé le ceist - Gonta - Loighciúil	- Roinnt Eolais - Teoranta Forbairt	Doiléire Eolas	- Gan eolas - Athdhéanamh Ráiteas a Ráiteasdo

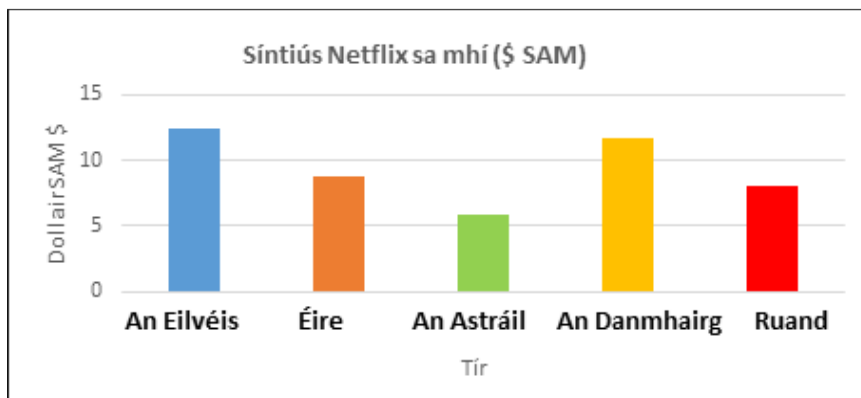
Innéacs le Ceisteanna

Ceist (í)	Ábhar	Leathanach
	Pointí le tabhairt faoi deara	2
1-10	Roinn A	3 – 11
	Roinn B	
11		12 – 14
12		15 – 20
13		21 – 23
14		24 – 27
15		28 – 30
16		31 – 34

ROINN A (75 marc)

Q	Freagraí féideartha	Marcanna															
1.	(a) Ríomh an t-iarmhéid trádála do 2019 agus aithin an bhfuil barrachas nó easnamh ann. Onnmhairí Iomlán: $112+119+123+141+152=647$ Iomlán allmhairí: $70+74+83+92+91=410$ € 647m - € 410m = € 237m / barrachas trádála (b) Tabhair breac-chuntas ar dhá chúis a bhfuil barrachas trádála á bhaint amach mar chuspóir de chuid Rialtas na hÉireann. Fostaíocht mhéadaithe Má tá méadú ar an éileamh ar onnmhairí na hÉireann thar lear beidh méadú ar seo Éileamh ar shaothar na hÉireann chun na hearraí a tháirgeadh sa bhaile a mhéadú sa bhaile fostaíocht. Instealladh i sreabhadh ciorclach / fás eacnamaíoch Léiríonn onnmhairí na hÉireann instealladh isteach sa sreabhadh ciorclach ioncaim. Féadfaidh instealltaí freisin éifeacht iolraitheora a chruthú a chruthaíonn méadú níos mó ná méadú comhréireach i náisiúnach na hÉireann loncam agus tuilleadh fostaíochta a ghiniúint agus an caighdeán maireachtála isteach a fheabhsú Éireann. Is sceitheadh iad allmhairí ó shreabhadh an chiorcláin ioncaim. Is ionann allmhairí Éireannacha agus sceitheadh ón sreabhadh ciorclach ioncaim. D'fhéadfadh sceitheadh freisin éifeacht iolraitheora diúltach a chruthú ag cruthú laghdú níos mó ná mar a bhí i gceist le laghdú comhréireach i nGaeilge loncam náisiúnta agus fostaíocht eachtrach a chruthú in ionad fostaíochta na hÉireann.	7 2 @ 4															
2.	Roghnaigh, ag baint úsáide as tic (✓), an bhfuil gach ceann de na ráitis seo a leanas ina ráitis normatacha nó ráitis dhearfacha. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ráiteas</th><th>Ráiteas dearfach</th><th>Ráiteas normatach</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Má mhéadaíonn an rialtas na hÉireann liúntas cuardaitheora poist ag 5% sa bhuiséad 2022, méadóidh dífhostaíocht in Éirinn 2% ar a laghad faoi 2023.</td><td style="text-align: center;">✓</td><td></td></tr> <tr> <td>Ní mór dúinn níos mó a dhéanamh le haghaidh an chomh maith sa tsochaí.</td><td></td><td style="text-align: center;">✓</td></tr> <tr> <td>Ba chóir go mbeadh níos mó ná € 0.10 sochar dífhostaíochta ag an rialtas i mbliana.</td><td></td><td style="text-align: center;">✓</td></tr> <tr> <td>Tháinig laghdú ar dhíolacháin gluaisteán nua in Éirinn le linn 2020.</td><td style="text-align: center;">✓</td><td></td></tr> </tbody> </table>	Ráiteas	Ráiteas dearfach	Ráiteas normatach	Má mhéadaíonn an rialtas na hÉireann liúntas cuardaitheora poist ag 5% sa bhuiséad 2022, méadóidh dífhostaíocht in Éirinn 2% ar a laghad faoi 2023.	✓		Ní mór dúinn níos mó a dhéanamh le haghaidh an chomh maith sa tsochaí.		✓	Ba chóir go mbeadh níos mó ná € 0.10 sochar dífhostaíochta ag an rialtas i mbliana.		✓	Tháinig laghdú ar dhíolacháin gluaisteán nua in Éirinn le linn 2020.	✓		4+4 4+3
Ráiteas	Ráiteas dearfach	Ráiteas normatach															
Má mhéadaíonn an rialtas na hÉireann liúntas cuardaitheora poist ag 5% sa bhuiséad 2022, méadóidh dífhostaíocht in Éirinn 2% ar a laghad faoi 2023.	✓																
Ní mór dúinn níos mó a dhéanamh le haghaidh an chomh maith sa tsochaí.		✓															
Ba chóir go mbeadh níos mó ná € 0.10 sochar dífhostaíochta ag an rialtas i mbliana.		✓															
Tháinig laghdú ar dhíolacháin gluaisteán nua in Éirinn le linn 2020.	✓																

3.

(a) Tabhair breac-chuntas ar chúis amháin a bhfuil tomhaltóirí toilteanach praghsanna difriúla a íoc le haghaidh síntiús Netflix in áiteanna éagsúla.

Tá tomhaltóirí toilteanach glacadh le hidirdhealú praghsanna ar feadh 3 chúis fhéideartha:

1. **Aineolas Tomhaltóirí:** Níl a fhios ag an tomhaltóir go bhfuil an t-idirdhealú praghsanna ar siúl.
2. **Neamhshuim tomhaltóirí:** Tá tomhaltóirí ar an eolas faoin idirdhealú praghsanna ach ná bí cúramach faoi.
3. **Dearcadh Tomhaltóirí:** Mothaíonn tomhaltóirí go bhfuil sé fiú níos mó a íoc as an táirge seachas dul gan é.

(b) Seachas do fhreagra a thugtar i gcuid (a) Mínigh dhá choinníoll eile is gá chun idirdhealú praghsanna a tharlaíonn sa chás seo.

Cumhacht na Monaplachta

Ní mór go mbeadh méid áirithe de chumhacht monaplachta ag an ngnólacht chun idirdhealú a dhéanamh ar idirdhealú a dhéanamh ar shlí eile bheadh gnólachtaí iomaíocha tar éis dul isteach ar phraghsanna agus go gcríochnófaí an t-idirdhealú praghsanna. Ní mór do thomhaltóirí amharc ar iomaitheoirí mar Disney + agus Amazon Príomh mar ionadaithe neamhfhoirfe do Netflix.

Leaisteachtaí praghais éagsúla éilimh

Ionas go mbeidh idirdhealú praghsanna tarlú go gcaithfidh an comhlacht a bheith in ann a aithint go bhfuil custaiméirí éagsúla i dtíortha éagsúla níos mó / níos lú sofhreagrach d'athruithe praghais agus dá bhrí sin praghas dá réir. E.e. An Eilvéis an chuid is mó neamhleasteach agus an Astráil an chuid is mó leaisteach.

Deighilt an mhargaidh (gan aon eadrána)

Caithfidh sé a bheith dodhéanta do chustaiméirí an táirge a cheannach sa mhargadh níos saoire agus ansin é a athdhíol sa mhargadh níos costasaí, ag gearradh siar ar Netflix sa phróiseas agus a gcuid custaiméirí a ghoid.

5
(2 + 3)

2 @ 5
(2 + 3)

4.	I mbuiséad 2021, d'ardaigh an praghas ar 20 pacáiste toitíní ó € 13.50 go € 14. Tá toitíní rangaithe mar 'earraí dí-dhíscailte' agus mar sin is é an ceannach sin ná teip ar an margadh. (a) Mínigh do thuiscint ar na hearraí díscailte téarma eacnamaíocha. Is earraí iad earraí dí-dhíscailte a ndéantar rómheastachán ar thomhaltóirí agus a bhfuil éifeacht dhearfach aige a bhfuil éifeachtaí diúltacha acu a bhfuil meas ag tomhaltóirí nó nach bhfuil a fhios acu. De ghnáth bíonn seachtrachtaí diúltacha ag earraí decorit freisin., Tá éifeachtaí diúltacha acu ar thríú páirtithe nach bhfuil baint acu le tomhaltas an tsaoil. Freagair cuid (b) nó (c) (b) Mínigh cén fáth a bhfeictear earraí dí-dhíscailte, mar shampla toitíní, mar theip ar an margadh. Féachtar ar cheannach earraí dí-dhíscailte mar theip ar an margadh mar go mbeidh an margadh saor in aisce mar thoradh ar tháirgeadh agus overconsumption dea-dhíobhálach trína mainneoidh an praghas margaidh a léiriú ar an costas fíor príobháideach nó sóisialta an táirge. Dá mba rud é go raibh an margadh saor in aisce chun costais phríobháideacha agus shóisialta an táirge seo a chur san áireamh go mbeadh a phraghas i bhfad níos airde. NÓ (c) Mínigh cén fáth a ndéanann rialtas na hÉireann idirghabháil trí chánacha níos airde a fhorchur ar thoitíní i mbuiséid. Déanann an Rialtas idirghabháil chun an praghas a mhéadú chun cosc a chur ar thomhaltas maith atá díobhálach do thomhaltóirí agus atá díobhálach don tsochaí chun seachtrachtaí diúltacha a chruthú. Is féidir leis an ioncam a thuilltear an costas a bhaineann le déileáil leis na seachtrachtaí diúltacha a mhaoiniú. Ró-phlódú ar sheirbhísí cúram sláinte. Measann an rialtas an gá le hidirghabháil a dhéanamh sa mhargadh seo amhail is dá bhfághtar an margadh saor in aisce chun praghas an tsaoil a chinneadh, ginfidh sé praghas atá ró-íseal chun an fíorchostas príobháideach agus sóisialta a léiriú chun an fíorchostas príobháideach agus sóisialta a léiriú . Eascraíonn an iomarca táirge as seo.	7 (4+ 3) 8 (4 + 4)
----	---	--

5.	<i>Tá € 18.3 milliún gearradh fíneáil ar KBC Bank Ireland ag Banc Ceannais na hÉireann as a ról i scannal morgáiste an stáit.</i> Oiriúnaithe ón Irish Times (a) Bunaithe ar an ráiteas thuas imlíne cén fáth go bhfuil sé tábhachtach do thomhaltóirí go bhfuil bainc Éireannacha á rialú i gceart ag Banc Ceannais na hÉireann. Cosaint tomhaltóra seirbhísí airgeadais Mura ndéantar bainc thráchtála amhail KBC a rialú go cuí d'fhéadfadh sé go mbeadh sé mar thoradh orthu. Mainneachtain oibriú laistigh de na treoirlínte molta a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar shaothrú tomhaltóirí. Oibríonn an Banc Ceannais chun cultúr dearfach tomhaltóirí atá dírithe ar thomhaltóirí a fhorbairt laistigh de ghnólachtaí rialáilte, ag cinntiú go bhfuil an Creat um Chosaint Tomhaltóirí fós éifeachtach ionas go gcomhlíonfaidh institiúidí airgeadais na caighdeáin riachtanacha. (b) Seachas rialú bainc thráchtála, tabhair breac-chuntas ar dhá dhualgas eile de Bhanc Ceannais na hÉireann Éifeachtúlacht an Eurochórais agus Cobhsaíocht Praghsanna Tá an Banc Ceannais freagrach as cur le beartas airgeadaíochta an Eurochórais a cheapadh agus cuidiú lena chinntiú go mbaintear an cuspóir boilscithe limistéir euro thíos, ach gar do, 2% thar an meántéarma. Cobhsaíocht an chórais airgeadais Tá sainordú follasach ag an mBanc Ceannais sa reachtaíocht intíre agus Eorpach chun cur le cobhsaíocht airgeadais in Éirinn agus ag leibhéal an AE. Déanann sé amhlaidh trí fheabhas a chur ar an gcreat beartais maicreacnamaíoch trí shraith táscairí a fhorbairt chun riosca sistéamach a mheas. Córais íocaíochta agus socraíochta éifeachtacha agus éifeachtacha agus seirbhísí airgeadra Tá an Banc Ceannais, i gcomhar leis an BCE agus le húdaráis inniúla náisiúnta eile, freagrach as a chinntiú go bhfuil íocaíocht, socraíocht, agus córais airgeadra sábháilte, athléimneach, agus éifeachtach agus nach bhfuil rochtain ar na córais sin srianta. Cinntíonn sé freisin go soláthrófar nótaí bainc agus boinn agus seirbhísí airgeadra gaolmhara eile don phobal, príomhghné de chórais íocaíochtaí. Comhairle Neamhspleách Eacnamaíochta agus Staitisticí Ardchaighdeáin Tá sé mar aidhm ag an mBanc Ceannais a chinntiú go bhfuil a chomhairle eacnamaíoch ag breathnú chun cinn agus neamhspleách agus go bhfuil staitisticí láidir agus ábhartha. Chun é seo a bhaint amach, geallann an Banc Ceannais bailithe sonraí, anailís staitistiúil, anailís eacnamaíoch agus taighde atá deartha chun beartas eacnamaíoch a chur ar an eolas sa bhaile agus ag leibhéal an limistéir euro. Aisghabháil agus Rún institiúidí airgeadais Tá sé mar aidhm ag an mBanc Ceannais creat láidir a fhorbairt atá i bhfeidhm lena chinntiú go dtéann gnólachtaí rialáilte teipthe nó teip ar réiteach ordúil. Éilíonn an Banc Ceannais go léir bainc agus gnólachtaí infheistíochta laistigh de scóip chun pleananna téarnaimh a ullmhú, a leag síos na bearta a ghlacfaidh siad i gcás a meath airgeadais. Ansin cuireann an Banc Ceannais pleananna réitigh indéanta agus inchreidte i bhfeidhm do na gnólachtaí sin. Baincéir le Rialtas na hÉireann Déantar na cánacha agus aon ioncam rialtais eile a thaisceadh dá chuntas sa Bhanc Ceannais agus nuair a bhíonn íocaíochtaí á ndéanamh ag an Rialtas scríobhann sé seiceálacha ar a chuntas.	7 2 @ 4
----	--	-----------------------

6.	(a) Mínigh cén fáth a bhféadfadh an HDI próifíl níos cruinne ar leas an duine a sholáthar i dtír ná an figiúr OTI na tíre sin Is táscaire níos cruinne é an HDI de leas an duine mar is táscaire ilchodach é a léiríonn an t-ioncam in aghaidh an duine, oideachas agus ionchas saoil áitritheoirí an tír a théann i bhfeidhm ar leas an duine seachas a bheith ag smaoineamh ar an iomlán leibhéal táirgthe na tíre. Measann an beart HDI níos mó athróg a théann i bhfeidhm ar leas an duine. Ní léiríonn OTI amháin ach leibhéal na gníomhaíochta eacnamaíche laistigh de tír. Freagair ceist (b) nó (c) (b) Ag baint úsáide as na sonraí a chuirtear ar fáil, comhairle a thabhairt do rialtais na dtíortha seo ar bheartas amháin a d'fhéadfadh siad a úsáid chun a rangú HDI a fheabhsú. Feabhas a chur ar oideachas sa tír Má infheistíonn Rialtas na dtíortha seo isteach sna córais oideachais bunscoile, thánaistigh agus threasach sa tír cabhrú le daoine a ardú as an mbochtaineacht, feabhas a chur ar a n-ionchais fostaíochta agus chun cumas táirgiúil an gheilleagair a mhéadú. Tríd is tríd feabhas a chur ar a seasamh ar an HDI. Feabhas a chur ar an gCóras Náisiúnta um Chúram Sláinte Má infheistíonn rialtas na tíre isteach sa chóras cúram sláinte sa tír, feabhsóidh siad caighdeán maireachtála chónaitheoirí na tíre. Beidh siad a chosaint níos fearr ó ghalair endemic agus beidh cleachtais níos fearr sa leigheas i gcoitinne, as a dtiocfaidh méadú ar ionchas saoil méadaithe agus feabhas ar a rangú ar an HDI. Feabhas a chur ar dháileadh ioncain Má tá beartais chánachais níos comhleanúnaí agus trédhearcach a achtú sna tíortha seo cabhróidh sé le daoine a ardú as an mbochtaineacht. Má laghdaítear éilliú laistigh de dháileadh ioncain, rachmais agus acmhainní sa tír, d'fhéadfadh sé oibrithe a spreagadh chun an geilleagar i bhfolach a fhágáil i bhfabhar fostaíocht dhlisteanach ina ionad. Cuideoidh na bearta seo go léir le rangú na tíre a fheabhsú ar an HDI. Éilliú a laghdú sa tír Má tá an rialtas na tíre scoilteanna síos ar éilliú laistigh den rialtas agus laistigh den tír i gcoitinne beidh muinín níos mó as saoránaigh na tíre agus spreagfaidh sé iad chun páirt a ghlacadh i ndeiseanna fostaíochta dlisteanacha agus chun cánacha is féidir a úsáid le haghaidh an feabhas a chur ar shaoránaigh eile sa tír dá bharr sin ag cuidiú le rangú na tíre a fheabhsú ar an HDI. NÓ	7 (4 + 3) 8 (4 + 4)
----	---	---

	(c) Comhairle a thabhairt do Rialtas na hÉireann maidir le conas a d'fhéadfadh sé cabhrú leis na tíortha seo a rangú HDI a fheabhsú. Cúnamh airgeadais díreach ag an rialtas Tugtar cúnamh oifigiúil forbartha, deontais agus iasachtaí air seo freisin. Is féidir le Rialtas cúnamh a sholáthar chun cabhrú le cásanna éigeandála. Is féidir leo cabhrú freisin leis Forbairt an bhonneagair agus soláthar oideachais, cláir sláinte srl. Cabhrú le scileanna agus le teicneolaíochtaí D'fhéadfadh an rialtas scileanna a sholáthar (ag ceadú oibrithe Éireannacha a gcuid eolais a roinnt gan bac) agus teicneolaíochtaí do na contaetha seo ionas go bhféadfadh caighdeáin mhaireachtála Feabhas a chur ar agus d'fhéadfadh sé seo a gcumas táirgiúil a threisiú. Cabhrú le hathstruchtúrú ar fhiacha náisiúnta Má chuirtear fiacha náisiúnta na dtíortha seo ar ceal nó má athstruchtúrú iad, bheadh níos mó airgid ann éirí ar fáil do na contaetha seo le húsáid d'fhorbairt eacnamaíoch ina gcuid tíortha. D'fhéadfadh Rialtas na hÉireann, tríd an AE agus na NA, stocaireacht a dhéanamh don sórt sin bearta. Ligeann aisíocaíochtaí níos ísle do na tíortha seo níos mó a choinneáil chun feabhas a chur ar Caighdeáin Maireachtála. Cabhrú le téarmaí na trádála a fheabhsú Tá téarmaí trádála neamhfhabhracha ag formhór na dtíortha seo. Má tá an Ghaeilge Rinne an Rialtas stocaireacht ar rochtain níos fearr ar mhargaí sa domhan forbartha agus / nó Bhí téarmaí na trádála atá ar fáil níos fabhraí ansin ansin d'fhéadfadh na tíortha seo méadú Onnmhairí agus / nó praghsanna níos airde a fháil dá n-onnmhairí a dtéann a n-ioncaim náisiúnta.	(4 + 4)
7.	(a) Déan comparáid idir leibhéal an ollfhiachais in aghaidh an duine ó 2007 go 2019 agus tabhair breac-chuntas ar chúis amháin is féidir leis an méadú seo ar an ollfhiachas in aghaidh an duine. I measc na bhfreagraí féideartha tá: Comparáid: Idir 2007 agus 2019 d'ardaigh an t-ollfhiachas in aghaidh an duine € 30,322 in aghaidh an duine nó 272%. Idir 2007 agus 2013 d'ardaigh an t-ollfhiachas in aghaidh an duine € 35,742 in aghaidh an duine nó 321%. Idir 2013 agus 2019 Thit an ollfhiachas in aghaidh an duine faoi € 5,420 in aghaidh an duine nó 11.6%. Cúis: Idir 2007 agus 2013 thit gilleagar na hÉireann isteach i gcúlú a tugadh faoi trí bhoilgeog tithíochta agus géarchéim airgeadais. An rialtas ag teastáil chun bannaí amach roinnt banc agus náisiúnú daoine eile as a dtiocfaidh méaduithe móra in ollfhiachas in aghaidh an duine.	5 4

Freagair ceist (b) nó (c).

(b) Mínigh na **míbhuntáistí** eacnamaíocha do rialtas chun barrachas buiséid a bhaint amach?

Ardú ar ionchais contrártha
Nuair a bhreathnaíonn saoránaigh ar bharrachas an bhuiséid is féidir leo feabhsuithe a éileamh ar sheirbhísí stáit e.eg. Seirbhísí sláinte; Soláthar oideachais etc. Mar sin féin, féadfaidh na héilimh / ionchais a rinneadh ar an rialtas coimhlint.

Oibrithe san earnáil phoiblí
Nuair a fheiceann oibrithe san earnáil phoiblí an barrachas buiséid seo d'fhéadfadh siad é a fheiceáil mar dheis d'idirbheartaíochtaí pá. Mar sin d'fhéadfadh oibrithe méaduithe pá a éileamh agus / nó méadú ar leibhéal an lucht saothair.

Muirear cánach
Is féidir le cáiníocóirí a mheasann go bhfuil an iomarca cánach á íoc acu. Féadfaidh siad laghduithe a éileamh ar a gcáin / cothromas feabhsaithe sa chóras cánach.

Pleanáil Airgeadais an Rialtais
Féadfaidh an barrachas a léiriú nach raibh an phleanáil ag an rialtas cruinn go leor cruinn ag am ullmhúcháin buiséid.

Costais deiseanna barrachais
D'fhéadfadh an barrachas buiséid a bhaint amach trí laghdú ar chaiteachas ar sheirbhísí laistigh den tír. Dá bhrí sin d'fhéadfadh sé gur tháinig meath ar sheirbhísí riachtanacha mar shláinte, oideachas srl.

Deacrachtaí sa Mhúnla Comhpháirtíochta Sóisialta
D'fhéadfadh go mbeadh míshuaimhneas sa tsochaí ann an barrachas buiséid a bheith ann. Féadfaidh saoránaigh a bhraitheann go bhfuil earnálacha áirithe ag baint tairbhe níos mó ó bheartais an Rialtais. D'fhéadfadh sé a bheith deacair chun comhaontuithe náisiúnta a cheadú.

NÓ

(c) Cruthaíonn seirbhísíú an fhiachais náisiúnta **costais deiseanna**, mínigh conas a tharlaíonn sé seo.

Is éard atá i gceist le seirbhísíú an fhiachais náisiúnta ná acmhainní ganna a úsáid chun aisíocaíochtaí fiachais náisiúnta a mhaoiniú agus na hacmhainní seo a mhaoiniú, ní raibh siad in úsáid chun na críche seo, d'fhéadfaí é a úsáid le haghaidh úsáidí eile ag an Rialtas amhail infheistiú na seirbhísí sláinte etc.

2 @ 3

8.	Caitheann Seán a ioncam i gcónaí sa chóimheas idirphraghas seo a leanas go fóntais imeallaigh:
----	--

$$\frac{MU_x}{P_x} = \frac{2500}{200} = \frac{MU_y}{P_y} = \frac{1250}{100} = \frac{MU_z}{P_z} = \frac{75}{?}$$

(a) Ríomh an praghas a bheadh John sásta íoc as aonad amháin de Z. Comhlánaigh do ríomhaireachtaí sa bhosca thíos.

$$\frac{2500}{200} = \frac{1250}{100} = \frac{75}{6}$$

$$2500 \div 200 = 12.5$$

nó

$$1250 \div 100 = 12.5$$

$$75 \div 12.5 = \text{€}6$$

(b) Mínigh cén fáth a n-íocfadh John an praghas seo.

Íocfadh sé an praghas seo chun a fhóntas a uasmhéadú mar a chaitheann sé a ioncam ar aon dul le prionsabal equi-imeallach an iompair tomhaltóra i.e. is é an cóimheas idir fóntais imeallaigh go praghsanna mar an gcéanna do gach aonad de gach dea-chaitear.

9. (a) Cad é an struchtúr margaidh comhfhreagrach do gach ceann de na táirgí / gnólachtaí seo?

	Táirge / Gnólacht	Struchtúr margaidh
A	Earnáil BhaincÉireachta na hÉireann	Oiginopy
B	Irish Water (an comhlacht)	monaplacht
C	Asraon bia beir leat	Comórtas monaplachta

(b) Tabhair cúis **amháin** le gach ceann de do struchtúir mhargaidh atá roghnaithe thuas.

- Is é atá i gceist le hearnáil bhaincéireachta na hÉireann ná cúpla gnólacht mhóra, ag déanamh na ngnólachtaí seo.
- Níl ach comhlacht amháin atá i gceannas ar sholáthar uisce in Éirinn, rud a chiallaíonn sé monaplacht.
- Tá go leor asraonta bia beag beir leat ar fud na tíre a dhíolann gar-ionadaithe agus is féidir leo a gcuid praghsanna féin a rialú, rud a chiallaíonn go bhfuil an comhlacht seo iomaíoch / iomaíoch ó thaobh monopoliostaí go neamhfhoirfe.

10	Taispeánann an graf thíos an luaineacht sa ráta seasta sa Bhanc Ceannais Eorpach mar atá Bealtaine 2020. Ráta Seasta an Bhainc Cheannais Eorpaigh 2020 <table border="1"> <caption>Data for Ráta Seasta an Bhainc Cheannais Eorpaigh 2020</caption> <thead> <tr> <th>Blianta</th> <th>Ráta úis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1.10.08</td><td>4.00%</td></tr> <tr><td>1.10.09</td><td>1.50%</td></tr> <tr><td>1.10.10</td><td>1.75%</td></tr> <tr><td>1.10.11</td><td>1.75%</td></tr> <tr><td>1.10.12</td><td>1.00%</td></tr> <tr><td>1.10.13</td><td>0.75%</td></tr> <tr><td>1.10.14</td><td>0.50%</td></tr> <tr><td>1.10.15</td><td>0.00%</td></tr> <tr><td>1.10.16</td><td>0.00%</td></tr> <tr><td>1.10.17</td><td>0.00%</td></tr> <tr><td>1.10.18</td><td>0.00%</td></tr> </tbody> </table> Oiriúnaithe ó Statista (a) Mínigh an chúis stairiúil leis an treocht seo i ráta úis an Bhainc Cheannais Eorpaigh. I ndiaidh an cúlú eacnamaíochta i 2008 bhí géarchor creidmheasa ar fud na mbanc Eorpach. The ECB persistently cut the base interest rate from under 4 % to 0.00%. Ba é an aidhm a bhí ann iasachtaí a dhéanamh níos saoire agus dá bhrí sin infheistíocht a spreagadh chun fás eacnamaíoch a spreagadh laistigh den limistéar euro. (b) Tabhair breac-chuntas ar an gcuirfeá comhairle ar an mBanc Ceannais Eorpach: an ráta úis reatha de 0% a mhéadú, a laghdú nó a chothabháil. Údar maith a thabhairt do do rogha. 8 - Le linn na n-amanna so-ghalaithe go heacnamaíoch seo i ndiaidh an phaindéime-19 Phaindéime is dócha go gcoinneoidh an BCE an ráta úis íseal de 0%. Tugadh an beart seo ar dtús i ndiaidh an cúlú mór chun caiteachas agus iasachtaí a spreagadh agus a spreagadh mar iarracht chun geilleagar na hEorpa a spreagadh arís. Tá coinníollacha eacnamaíocha cosúil le coinníollacha eacnamaíocha anois agus dá bhrí sin tá sé ciallmhar an ráta úis seo a choinneáil. NÓ D'fhéadfadh BCE rátaí úis a laghdú / rátaí úis diúltacha a bheith acu. Chruthaigh an beartas seo bac mór a shábháil agus d'fhéadfadh sé gur féidir le tomhaltóirí a spreagadh le caitheamh ina ionad. Féadfaidh an beartas seo a bheith mar thoradh ar iasachtóirí a laghdú rátaí úis le haghaidh iasachtaíochta agus dá bhrí sin a chruthú dreasacht do dhaoine a fháil ar iasacht agus a chaitheamh / infheistiú isteach sa gheilleagar. Is beartas an-mhór é seo go mbainfidh an BCE ach úsáid as má tá leibhéil ísle fáis agus boilscithe eacnamaíche ann. 7	Blianta	Ráta úis	1.10.08	4.00%	1.10.09	1.50%	1.10.10	1.75%	1.10.11	1.75%	1.10.12	1.00%	1.10.13	0.75%	1.10.14	0.50%	1.10.15	0.00%	1.10.16	0.00%	1.10.17	0.00%	1.10.18	0.00%
Blianta	Ráta úis																								
1.10.08	4.00%																								
1.10.09	1.50%																								
1.10.10	1.75%																								
1.10.11	1.75%																								
1.10.12	1.00%																								
1.10.13	0.75%																								
1.10.14	0.50%																								
1.10.15	0.00%																								
1.10.16	0.00%																								
1.10.17	0.00%																								
1.10.18	0.00%																								

ROINN B (225 marc)

	Freagraí féideartha	Uas- marc										
	Ceist 11											
(a)	(i) Bain úsáid as na sonraí a sholáthraítear ríomh innéacs Herfindahl Hirschman don Domhanda Margadh aerárthaí in 2018. Taispeáin do chuid oibre. $46^2 + 46^2 + 5^2 + 2^2 + 1^2 = 4262$ (ii) An mbreithneofa an margadh seo a bheith iomaíoch, measartha comhchruinnithe, nó an-tiubhaithe? Mínigh do fhreagra. Comhchruinnithe go mór mar gheall ar - Tá an HHI níos mó ná 2500. - Roinntear 92% den sciar den mhargadh idir dhá ghnólacht. - Tá dhá ghnólacht i gceannas ar an tionscal.	7 8 (3 + 5) [15]										
(b)	(i) Scríobh go hiomlán an lipéad (ní giorrúcháin) do gach ceann de na línte uimhrithe 1 go 4 <table><tr><td>Uimhir</td><td>Lipéad</td></tr><tr><td>1.</td><td>Costas imeallach</td></tr><tr><td>2.</td><td>Costas meánach (iomlán)</td></tr><tr><td>3.</td><td>Éileamh / Meán-ioncam</td></tr><tr><td>4.</td><td>Ioncam Imríona</td></tr></table> (ii) Ar mhaith leat comhairle a thabhairt don ghnólacht thuas dul i mbun iomaíochta praghsanna? Tabhair dhá chúis le do fhreagra. Níl Eagla ar chogaí praghais ag a n-iomaitheoirí: má laghdaíonn gnólacht a bpraghas, laghdóidh gnólachtaí eile a gcuid praghsanna as a dtiocfaidh cogadh praghsanna. Gan aon mhéadú ar ioncam iomlán: trí laghdú a dhéanamh ar phraghas ar chuar éilimh neamhleasteach Beidh an méadú ar chainníocht a éilítear níos lú ná comhréireach leis an laghdú ar phraghas agus dá bhrí sin caillfidh an gnólacht ioncam. Beidh gnólachtaí ag tuilleamh brabúis ollscothacha faoi láthair: gnólacht a d'fhéadfadh a bheith ag saothrú brabús ollmhór faoi láthair, go n-aithneoidh sé, trí chur isteach ar phraghas ní mhéadóidh sé ioncam agus go bhféadfaidh costais a mhéadú dá bharr sin a gcuid brabús a mhéadú. Costais roghchlár: trí choigeartuithe a dhéanamh i gcónaí chun dul san iomaíocht le gnólachtaí rival is féidir costais bhreise a thabhu e.e. athcheangailt biachláir.	Uimhir	Lipéad	1.	Costas imeallach	2.	Costas meánach (iomlán)	3.	Éileamh / Meán-ioncam	4.	Ioncam Imríona	16 <
Uimhir	Lipéad											
1.	Costas imeallach											
2.	Costas meánach (iomlán)											
3.	Éileamh / Meán-ioncam											
4.	Ioncam Imríona											

(b)	(iii) Tabhair breac-chuntas ar dhá chúis a bhféadfadh gnólachtaí beaga mar embraer agus bombardier maireachtáil isteach an margadh seo Freagraí Molta: Nádúr pearsanta / eisiach an aerárthaigh atá ag teastáil Is féidir le tomhaltóirí aird phearsanta a thabhairt ar an soláthar a n-aerárthach agus a ngnólacht beag Is é an t-aon chineál gnó a fhéadann an e.G a sholáthar. B'fhéidir gurb é sin a Tá táirgeoir beag aerlíne toilteanach iarratais níos sainiúla a tháirgeadh ag an bhfírinne Thomhaltóirí, ná aerlíne mhór. Dílseacht tomhaltóirí B'fhéidir go bhfuil dea-cháil curtha le gnólacht beag thar na blianta i soláthar an chineáil seo Féadfaidh aerárthaí lena chustaiméirí agus lena thomhaltóirí freagairt trí bheith dílis don ghnólacht sin a chiallaíonn gurféidir le gnólacht beag maireachtáil laistigh den tionscal aerlíne. Margadh nideoige D'fhéadfadh an cineál táirge atá á soláthar, aerárthaí, a dhéanamh níos oiriúnaí do ghnólacht beag. De réir mar a dhéantar táirgeadh aerárthaí saincheaptha, d'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach do ghnólacht sin tá sé toilteanach feidhmiú ar riachtanais shonracha. Méid beag an mhargaidh Ní fhéadfaidh méid srianta an mhargaidh oibriú gnó mórsála a éascú. D'fhéadfadh go beadh roinnt áiteanna ann nach bhféadfadh sé a bheith fiúntach do horparáid mhór a shocrú suas bonn déantúsaíochta ach d'fhéadfadh an margadh beag a heith oiriúnach do tháirgeoir beag.	2 @ 4 [34]
-----	--	--------------------------

(c)	Cuir Boeing agus Embraer isteach cainteanna cumaisc ionchasacha in 2019. Dá mbeadh cumasc tar éis tarlú idir Boeing agus Embraer is dócha go mbainfí leas as barainneachtaí scála inmheánacha. (i) Sainmhínigh barainneachtaí scála inmheánacha. Tagraíonn geilleagair inmheánacha scála na laghduithe / i meánchostas iomlán a fhabhraíonn go daingean mar go méadaíonn sé a scála táirgthe. (ii) Tabhair breac-chuntas ar gheilleagair inmheánacha féideartha scála a d'fhéadfadh teacht chun cinn le haghaidh Boeing agus Embraer má bhí an cumasc tarlú. Geilleagair Saothair: Is féidir go mbeidh speisialtóireacht mhéadaithe oibrithe ar a gcuid tascanna ar leith. D'fhéadfadh sé seo a bheith mar thoradh ar mhéaduithe ar tháirgiúlacht an ghnólachta a chabhróidh le costais a laghdú. Geilleagair Bhainistíochta: Ní choinneofar ach na bainisteoirí is fearr ón dá ghnólacht ar bord na gcostas foirne riaracháin / neamhtháirgiúla a laghdú. Geilleagair a cheannach: Beidh scála táirgthe an ghnólachta iomláin níos mó anois agus dá bhrí sin d'fhéadfadh siad a bheith in ann amhábhair a cheannach ar scála níos mó. D'fhéadfadh costais níos ísle in aghaidh an aonaid a bheith mar thoradh ar cheannach mórchóir. Geilleagair Theicnimúla: de Réir Mar a Chumasc An Gbólacht, B'fhéidir Go MbBeoidh Siad in Ann Acmhthouánaigh Is é Údar a Sholáthar a Sholáthar a Laghdóidh Costais Táirgthe in Achadh an Aonaid. Geilleagair in úsáid na n-amhábhair: Is féidir leis an ghnólacht na comhpháirteanna bunúsacha céanna a úsáid ar a aerárthach go léir agus mar sin tá seans níos lú acmhainní á n-amú, ag cuidiú le costais a laghdú. Geilleagair i ndáileadh: Iar-chumasc Is féidir go mbeidh níos mó fiontar ag an ghnólacht i níos mó áiteanna a d'fhéadfadh costais iompair laghdaithe a bheith mar thoradh air sin in aghaidh an aonaid amhábhair agus táirgí críochnaithe. Geilleagair Margaíochta: Is féidir leis an ghnólacht costas na margaíochta a scaipeadh thar raon níos leithne aschuir, rud a laghdaíonn an costas ar bhonn in aghaidh an aonaid. Is féidir úsáid níos fearr a bhaint as foireann margaíochta speisialtóireachta amháin thar raon níos leithne aerárthaí. Geilleagair Airgeadais Is féidir go mbeidh rochtain ag gnólachtaí níos mó ar raon níos mó roghanna airgeadais ná gnólacht níos lú agus is dóichí go mbeidh siad in ann iasacht a fháil ar rátaí úis níos ísle dá bhrí sin costais táirgthe a laghdú. Níl roinnt infheistíochta caipitil oiriúnach ach do leibhéil arda aschuir.	8 3 @ 6 (2 + 4) [26]
-----	---	---

Ceist 12

Freagraí féideartha

**Uas-
marc**

(a) (i) Mínigh an téarma **domhandaithe.**

Is é an domhandú an próiseas trína bhfuil an domhan ag éirí níos idirnasctha mar thoradh ar mhalartú trádála agus cultúrtha méadaithe.

Is iondúil go n-úsáidtear an téarma domhandaithe chun cur síos a dhéanamh ar idirnáisiúnú margaí méadaithe le haghaidh earraí agus seirbhísí, na modhanna táirgthe, córais airgeadais, iomaíocht, corparáidí, teicneolaíocht, agus tionscail.

Is é an domhandú cumas aon mhaith nó seirbhís a thabhairt ar aird in áit ar bith ar domhan, ag baint úsáide as amhábhair, comhpháirteanna, caipiteal agus teicneolaíocht ó áit ar bith, an t-aschur mar thoradh air a dhíol in áit ar bith agus na brabúis a chur in áit ar bith

(ii) Tabhair breac-chuntas ar dhá thionchar dearfach agus dhá thionchar diúltach domhandaithe.

Freagraí Molta:

Tionchair dhearfacha an domhandaithe

**2 @ 8
(5 + 3)**

Cuireann an trádáil le roinnt an tsaothair

De réir mar a dhéanann gnólachtaí agus tíortha speisialtóireacht i réimsí buntáiste comparáidí a thabharfaidh sé deis d'oibrithe speisialtóireacht a dhéanamh agus cabhrú le táirgiúlacht a mhéadú.

**2 @ 5
(2 + 3)**

Feabhsuithe ar Fhás Eacnamaíoch

Ba chóir go dtabharfadh gnóthachain éifeachtúlachta feabhas ar fhás eacnamaíoch agus in ioncam níos airde in aghaidh an duine. Fuair an tionscadal fáis OECD go raibh baint ag méadú 10 gcéatadán-phointe i nochtadh trádála do thír le méadú 4% ar ioncam in aghaidh an duine le himeacht ama.

Laghdú ar líon na ndaoine atá ina gcónaí i mbochtaineacht mhór

Chuidigh an domhandú le go leor de na tíortha is boichte ar domhan chun rátaí fáis eacnamaíocha níos airde a bhaint amach agus an líon atá ina gcónaí i mbochtaineacht mhór a laghdú. Rinneadh dul chun cinn suntasach i roinnt tíortha san Afraic fho-Shahárach a bhfuil a bhfás bliantúil de fíor-OTI níos mó ná 10%.

Spreagtar an nuálaíocht

Is féidir le margaí iomaíocha brabúis monaplachta a laghdú agus gnólachtaí a spreagadh chun nuálaíochtaí agus feabhsuithe a laghdú costais a laghdú ar an méid a dhíolann siad. Mar thoradh air seo tá feabhas ar éifeachtúlacht / domhandú ceadaíonn éagsúlacht níos mó earraí agus seirbhísí.

Buntáistí a bhaineann le barainneachtaí scála

Ba chóir go mbainfeadh táirgeoirí speisialtóireachta tairbhe as coigilteas costais agus ba chóir go rachaidh siad leas as tomhaltóirí le praghsanna níos iomaíche.

Tionchair dhiúltacha an domhandaithe

Éagothroime

Tá an domhandú nasctha le neamhionannais atá ag ardú in ioncam agus i saibhreas. Is é atá i gceist le fianaise ar seo ná ardú sa chomhéifeacht Gini agus deighilt uirbeach atá ag dul i méid i dtíortha mar an tSín, an India agus an Bhrasaíl. Eascraíonn teannas agus éagobhsaíocht pholaitiúil agus shóisialta mar thoradh air seo mar chúigín.

Ath-suíomh post/ saothrú féideartha oibrithe

Tá imní curtha in iúl ag roinnt go mbeidh infheistíocht chaipitil agus poist i ngeilleagair ardleibhéil draein ar shiúl do thíortha i mbéal forbartha mar gnólachtaí athrú a dtáirgeadh chuig tíortha a bhfuil costais saothair aonaid níos ísle. Féadann sé seo mar thoradh ar leibhéil níos airde dífhostaíochta struchtúrtha.

Méaduithe ar Phraghsanna Bia Domhanda

Tá éileamh láidir ar bhia agus ar fhuinneamh mar thoradh ar ardú géar i bpraghsanna tráchtearraí. Chuir boilsciú praghsanna bia na milliúin duine is boichte ar domhan i mbaol mór.

Is féidir le brandaí domhanda ceannasach / gnólachtaí beaga imeacht as

D'fhéadfadh domhandú an iomaíocht a stiúradh má ghlacann gnóthaí domhanda le brandaí ceannasacha agus teicneolaíochtaí níos fearr i gceannas ar phríomh-mhargáí idirnáisiúnta a bheith TF Teileachumarsáid, mótarfheithiclí, trealamh trom tionsclaíoch nó ceamaraí digiteacha.

Bagairt ar an gcomhshaol

Is é an baol mór fadtéarmach ná an tionchar atá ag fás agus forbairt thapa ar an gcomhshaol. Is iad na bagairtí ar dhamáiste dochúlaithe d'éiceachórais, díghrádú talún, dífhoraioisiú, cailliúint bith-éagsúlacht agus eagla ar easpa ganntanas buan uisce milliúin na ndaoine is leochailí

Míchothromaíochtaí trádála

Tá fás tagtha ar thrádáil dhomhanda ach tá míchothromaíochtaí trádála ann freisin. Tá barrachais ollmhóra trádála ag roinnt tíortha agus tá na míchothromaíochtaí seo ag cruthú teannas agus brú chun polasaithe cosantachta a thabhairt isteach ar nós foirmeacha nua de rialú allmhairithe.

Éagobhsaíocht mhaicreacnamaíoch

Deich mbliana nó níos mó d'fhás láidir, rátaí úis íseal, cruthaíodh creidmheas éasca i dtíortha forbartha borradh i bpraghsanna scaireanna agus luachálacha maoine. Spreag an biotáille de bhoilgeoga amhantracha an géarchor creidmheasa agus an t-amhrán ó sin ar fud an domhain ó 2008 ar aghaidh. Bhí éifeachtaí diúltacha aige seo ar náisiúin níos boichte & leochaileacha.

Caighdeánú tráchtearraí / caillteanas cultúr aonair (féiniúlacht)

Léiríonn roinnt léirmheastóirí domhandaithe go gcaillfí éagsúlacht eacnamaíoch agus chultúrtha mar ghnólachtaí móra agus brandaí domhanda ar mhargáí baile i go leor tíortha.

(b)	I mBuiséad 2020 athdhearbhaigh an tAire Airgeadais tiomantas na hÉireann don ráta cánach corparáide 12.5%. (i) Déan measúnú ar dhá chúis a rinne an tAire Airgeadais an cinneadh seo. Freagraí Molta: Dreasaigh FDI / Díspreagadh aon exodus MNCanna Ráta Cánach Corparáide Íseal na hÉireann a bhí go stairiúil go stairiúil do ghnólachtaí coigríche a infheistiú in Éirinn, is dreasacht é seo ar mhaith le hÉirinn a chothabháil amach anseo. Má mhéadaigh an ráta cánach corparáide go bhfuil eagla ann go bhféadfadh corparáidí móra atá lonnaithe in Éirinn faoi láthair a bheith ag dul i léig agus bogadh in áiteanna eile. Leibhéil fostaíochta a chothabháil D'fhonn leibhéil reatha na hinfheistíochta a choinneáil agus dá bhrí sin fostaíocht i ngeilleagar na hÉireann, mothaíonn Rialtas na hÉireann an gá atá againn ár ráta cánach corparáide a choinneáil ag 12.5%. Ioncam an Rialtais Is cuid mhór d'fháltais chánach na hÉireann é cáin chorparáide. Imríonn sé ról tábhachtach i nginiúint na gCoimisinéirí Ioncaim a chuidíonn le seirbhísí stáit a mhaoiniú. Ní bheidh rialtas na hÉireann ag iarraidh an t-am a dhíspreagadh go luath. Fás eacnamaíoch a choinneáil Spreagann an ráta cánach corparáide 12.5% infheistíocht dhíreach eachtrach agus cabhraíonn sé le fostaíocht a chruthú laistigh de gheilleagar na hÉireann. Tá siad seo riachtanach chun ráta seasmhach fáis eacnamaíoch a choinneáil. Beidh rialtas na hÉireann ag iarraidh an ráta cánach corparáide a choinneáil íseal chun fás eacnamaíoch a choinneáil. Cailliúint ceannasachta fiosaí Mar bhall den AE tá rialú déanta cheana féin ag rialú a bheartais airgeadaíochta don AE. Níl Éire claonta le rialú a dhéanamh ar a phríomhuirlis mhaicreacnamaíoch eile don AE freisin toisc nach bhféadfadh sé mórán neamhspleáchais i mbeartas eacnamaíoch don Rialtas.	2 @ 7 (3 + 4)
-------------------	---	---------------------------------

(b)	Arís agus arís eile dhiúltaigh rialtas na hÉireann do ghlaonna ón gCoimisiún Eorpach atá ag iarraidh an chumhacht a bhaint d'Éirinn a ráta féin de cháin chorparáide a shocrú. (ii) Tabhair breac-chuntas ar chúis amháin cén fáth ar mhaith leis an gCoimisiún Eorpach an chumhacht seo a bhaint as rialtas na hÉireann. Freagraí Molta: Gach beartas Eorpach a shruthlíniú; Sóisialta, Comhshaoil agus Eacnamaíoch Is cuid de shainchúram an Choimisiúin Eorpaigh an oiread aontachta agus is féidir a chruthú maidir le beartais i gceantar Eorpach ó pheirspictíocht shóisialta, chomhshaoil agus eacnamaíoch agus is féidir. Feiceann an Coimisiún Eorpach beartas cánach corparáide na hÉireann a bheith as an gcuid eile den Eorpa. Trédhearcacht níos mó ar fud an AE Tá an Coimisiún Eorpach míshásta leis an gcaoi a ndearnadh cánacha corparáideacha na hÉireann a bhainistiú san am atá thart, mar shampla an € 13bn i gcánacha neamhéilithe ó Facebook. B'fhearr leis an gCoimisiún Eorpach níos mó trédhearcachta polasaithe cánachais a bheith acu ar fud na hEorpa. Le feiceáil mar fhrithiomaíoch Beidh an Coimisiún Eorpach ag iarraidh go mbeadh an oiread comhsheasmhachta ar fud bheartais eacnamaíocha na hEorpa agus is féidir agus dá bhrí sin amharc ar ráta cánach corparáideach na hÉireann mar eisléire ón gcuid eile den AE. Breathnaíonn roinnt ball air gur buntáiste éagórach é agus gur mian leo é a fheiceáil.	7 (3 + 4) [21]
-----	--	---

(c)	D'fhág an Ríocht Aontaithe an tAontas Eorpach ar 31 Eanáir, 2020. (i) Pléigh dhá impleacht a bhaineann leis an imeacht seo do gheilleagar na hÉireann. Freagraí Molta: Tionchar diúltach féideartha ar onnmhairí na hÉireann Tá thart ar 15 faoin gcéad d'onnmhairí earraí agus seirbhísí na hÉireann i ndán don Ríocht Aontaithe. In earnálacha áirithe, is margadh an-tábhachtach é an Ríocht Aontaithe, mar shampla an earnáil agraibhia nuair a bhíonn thart ar 40 faoin gcéad d'onnmhairí i ndán don Ríocht Aontaithe. Beidh tionchar freisin ar thionscail soláthróirí leis na hearnálacha onnmhairithe. Ina theannta sin, bainfidh dhá thrían de na honnmhaireoirí Éireannacha úsáid asbridge talún na Ríochta Aontaithe chun rochtain a fháil ar mhargaí ilchríochacha agus d'fhéadfadh sé seo fadhbanna a chruthú d'onnmhaireoirí Éireannacha ar mian leo calafoirt farantóireachta na Ríochta Aontaithe a sheachaint. Éifeachtaí ar earnálacha na hearnála talmhaíochta / agraibhia Laghdóidh Brexit rochtain tosaíochta táirgeoirí an AE go dtí margadh na Ríochta Aontaithe agus dá bhrí sin laghdóidh sé na buntáistí costais a bhaineann le táirgí talmhaíochta na hÉireann i margadh na Ríochta Aontaithe i gcomparáid le táirgí comhchosúla, e.e. Táirgí déiríochta ón Nua-Shéalainn nó Mairteoil ón Astráil. Tionchair san earnáil agraibhia tiomáinte ag teaghlaim de tharaifí, costais chustaim agus an baol go dibhéirseacht rialála. Féadfaidh tionscal iascaireachta na hÉireann a bheith go dona ó Brexit mar gheall ar shrianta. Éifeachtaí an Mhargaidh Saothair Cinnfear na héifeachtaí ar an margadh saothair leis an éileamh ar onnmhairí na hÉireann i margadh na Ríochta Aontaithe. Is dócha go mbeidh éileamh laghdaithe ag roinnt earnálacha onnmhairithe ón Ríocht Aontaithe agus dá bhrí sin titeann taithí i leibhéil fostaíochta. Roinnt earnálacha onnmhairithe is dócha go mbeidh éileamh laghdaithe ón Ríocht Aontaithe agus dá bhrí sin titeann taithí i bhfostaíocht le chéile má tá cuideachtaí eachtracha athlonnú ón Ríocht Aontaithe go hÉirinn chun rochtain a fháil ar mhargadh an AE d'fhéadfadh sé seo a bheith ina chúis le fostaíocht i roinnt earnálacha. Allmhairí ón Ríocht Aontaithe Féadfaidh an costas allmhairí ón Ríocht Aontaithe méadú de bharr taraifí, costais chustaim etc. D'fhéadfadh costas na n-amhábhair a ardú as a dtiocfaidh ardú ar phraghsanna le haghaidh earraí a tháirgtear sa bhaile. D'fhéadfadh go mbeadh cur isteach ann freisin ar shlabhraí soláthair mar a lorgaíonn gnólachtaí Éireannacha roghanna eile seachas soláthróirí sa Ríocht Aontaithe as a dtiocfaidh praghsanna ag ardú nó ganntanas féideartha. Is féidir le tomhaltóirí na hÉireann a gcuid siopadóireachta ar líne a athrú ó shuíomhanna na Ríochta Aontaithe go dtí an AE	2 @ 6 (3 + 3)
-------------------	---	---------------------------------

- (ii) Tabhair breac-chuntas ar dhá **bhuntaíste** a d'fhéadfadh a bheith agat d'Éirinn a bheith ina bhall den AE

**2 @ 6
(3 + 3)**

Freagraí Molta:

Limistéar saorthrádála / leathnú margaidh / trádála níos mó:

Ceadaíonn a bheith i do bhall den AE rochtain a fháil ar Éire ar mhéid an mhargaidh níos mó ná 500 milliún duine. Is féidir na custaiméirí seo a onnmhairiú go dtí an taraif saor in aisce. Baineann Éire leas as na comhaontuithe comhchoiteanna a ndéanann an AE idirbheartaíocht le tíortha eile lasmuigh den AE. Déantar trádáil níos éasca freisin laistigh den AE agus is féidir le deireadh a chur le bacainní / gnólachtaí Éireannacha tairiscint a dhéanamh ar chonarthaí san earnáil phoiblí laistigh den AE.

Rochtain ar mhaoiniú caipitil / taighde

Tá suimeanna móra maoinithe caipitil faighte ag Éirinn ón AE le linn a bliana ballraíochta a thacaigh le gníomhaíochtaí amhail feabhas ar bhonneagar; Deontais athoiliúna; Maoiniú Erasmus le thart ar 50,000 mac léinn ó Éirinn rannpháirteach i Erasmus ó 1987. Mar chuid den limistéar taighde Eorpach is féidir linn a bheith rannpháirteach agus tairbhe as taighde agus forbairt dhomhanda.

Gluaiseacht Saoirse Caipitil / Saothair

Tá an tsaoirse againn chun cónaí agus obair in aon Bhallstát eile gan an gá le víosa. Ceadaíonn ballraíocht rochtain ar dheiseanna staidéir / fostaíochta méadaithe. Is féidir le saoránaigh Éireannacha a roghnaíonn obair nó staidéar thar lear a gcáilíochtaí Éireannacha a bheith acu aitheanta ar fud an AE, faoin gCreat Eorpach Cáilíochtaí. Ceadaíonn sé freisin rochtain ar mhargaí caipitil an AE.

Infheistíocht dhíreach eachtrach / cruthú post

Feidhmíonn Éire mar mhol easpórtála ar an doras na hEorpa, soláthraíonn an suíomh seo dreasacht do ghnólachtaí Mheiriceá chun FDI a chur ar fáil in Éirinn chun rochtain a fháil ar an margadh seo. Cruthaíodh go leor deiseanna fostaíochta mar gheall ar bhallraíocht an AE.

Reachtaíocht agus polasaithe an AE

Tá Éire cosanta ag na polasaithe agus na socruithe a d'aontaigh an AE le Ballstáit an AE agus le tíortha seachtracha ar nós an CBT agus an Beartas lascaigh. Tá oibrithe agus tomhaltóirí cosanta ag reachtaíocht an AE amhail an Cárta Eorpach um Árachas Sláinte.

Tacaíonn sé leis an bpróiseas síochána in Éirinn

Thacaigh ballraíocht an AE leis an bpróiseas síochána i dTuaisceart Éireann trí infheistíocht i gcláir trasteorann agus cruthú Tascfhórsa Thuaisceart Éireann (NITF) agus na cláir síochána. Ó 1995 tá na cláir tiomanta thart € 2.26 billiún luach maoinithe Thuaisceart Éireann agus Réigiún Teorann na hÉireann.

[24]

Ceist 13

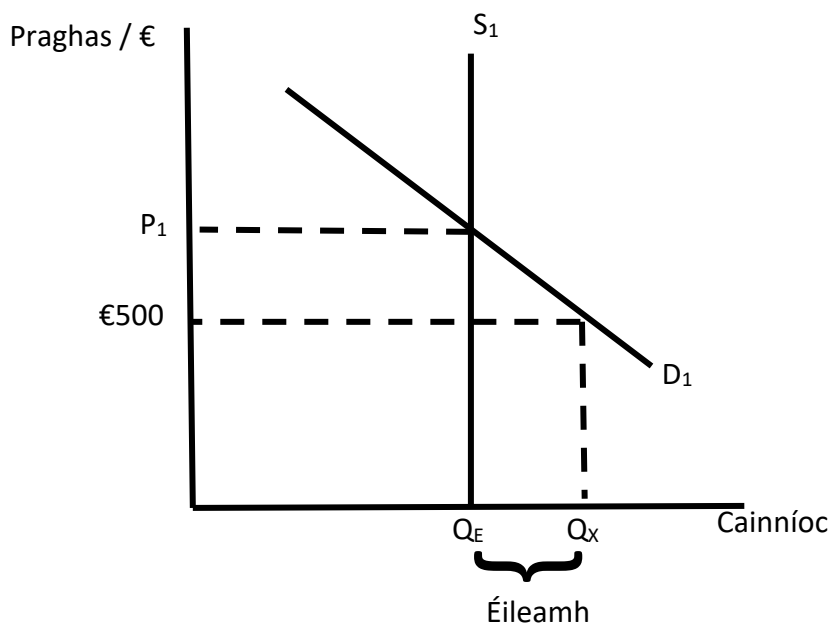
Freagraí féideartha

Uas-
marc

- (a) Bhí ganntanas an Playstation 5 Consóil Cearrbhachais (PS5) ina nightmare do go leor daoine Tomhaltóirí sa luaidhe suas go dtí an Nollaig 2020.
- Oiriúnaithe ó Forbes

- (i) Comhlánaigh an léaráid thíos chun a léiriú conas a tharlaíonn an t-éileamh iomarcach sa mhargadh seo. (*Nóta: Ba é an praghas miondíola le haghaidh Playstation 5 Console Cearrbhachais ná € 500)

8

1 mharc do gach ceann de na pointí atá lipéadaithe i gceart = 8 marc

praghas	Cainníocht	Q_E	Q_X	D_1	S_1
P = €500			Éileamh breise ó Q e go Qx		

- (ii) Ó do léaráid thuas, mínigh an dóigh a dtarlaíonn an iomarca éilimh.

12
(3 @ 4)

Ag an bpraghas € 500 tá níos mó éilimh (Q_X) ná an soláthar atá ar fáil (seasta) an táirge (Q_E).

Léiríonn sé seo go gcuireann an praghas a ghearrtar air seo ró-íseal, go gcuireann an t-éileamh iomarcach brú aníos ar phraghas ag tiomáint go dtí an praghas cothromaíochta P_1 .

Tríd an eolas faoi na PS5 chruthaigh sé éileamh breise ar an táirge a bheadh réasúnaithe má bhí an praghas le méadú.

[20]

(b)	Miondíoltóirí Teicneolaíochta Siopadóirí a chur amú le 'Déileáil' Dé hAoine Duibhe. Léiríonn suirbhé ar phraghsáil 'roimh agus tar éis' nach bhfuil go leor táirgí lascainithe mar a éilítear. Oiriúnaithe ó na hÉireann neamhspleách (i) Mínigh cén fáth go léiríonn an mífhaisnéis seo do thomhaltóirí ag miondíoltóirí teicneolaíochta teip margaidh sa tionscal seo. - Is éard is teip faisnéise ann ná cineál teip an mhargaidh toisc nach bhfuil rochtain ag an tomhaltóir ar fhaisnéis go bhfuil an miondíoltóir ar an eolas faoi. - Cuireann an t-eolas neamhshiméadrach seo an tomhaltóir faoi mhíbhuntáiste agus ciallaíonn sé go bhfuil sé níos dóchúlach go mbainfí leas as an miondíoltóir. - Ciallaíonn an cás thuas nuair a sholáthraíonn miondíoltóirí teicneolaíochta go feasach mífhaisnéis phraghsála go feasach go bhfuil na tomhaltóirí á gcur amú go cinnte a dhéanamh níos dóchúlach an táirge a cheannach ag praghsanna saothraithe agus a n-acmhainní a athrá. <i>Nóta</i> Tarlaíonn teip an mhargaidh nuair a bhíonn an mheicníocht praghsanna sa mhargadh saor in aisce mar thoradh ar leithdháileadh éag mí-éifeachtach nó éagothrom. D'fhéadfadh tomhaltóirí a bheith mar thoradh ar tháirgeadh na n-earraí seo, earraí dochracha a ithe, a shaothrú, nó seachtrachtaí diúltacha a ghiniúint do thríú páirtithe. (ii) Measúnú a dhéanamh ar conas a d'fhéadfadh idirghabháil an Rialtais sa mhargadh seo aghaidh a thabhairt ar an teip margaidh seo. Feasacht mhéadaithe an phobail Is é an réiteach ar theip faisnéise ná rochtain níos fearr ar fhaisnéis. Má tá an rialtas Leithdháileann sé níos mó acmhainní chun láithreáin ghréasáin um Fhaisnéis do Shaoránaigh a chur chun cinn mar shampla www.citizensinformation.ie Ansin is lú an seans go mbainfear leas as tomhaltóirí amach anseo agus níos mó eolais a sholáthar faoi conas déileáil le taisctheachtaí roimhe seo. Reachtaíocht / Rialáil agus Forfheidhmiú an Rialtais D'fhéadfadh an Rialtas reachtaíocht agus rialacháin nua a thabhairt isteach maidir leis an Misthreading na dtomhaltóirí nuair is gá. An tAcht um Chosaint Tomhaltóirí 2007 d'fhéadfaí iad a leasú chun a chinntiú nach dtiocfadh na cineálacha iompraíochtaí seo le miondíoltóirí. Pionóis mhéadaithe do chiontóirí Má bhí an dóchúlacht go ngabfar é a ghabháil agus an pionós as mífhaisnéis tomhaltóirí Tháinig méadú ar an dá cheann go bhféadfadh sé líon na gciontóirí a laghdú de réir mar a chuirfear cosc orthu Rannpháirtíocht. Cruinneas méadaithe faisnéise D'fhéadfadh an rialtas a dhéanamh mar cheanglas ar ghnólaigh a dtáirge bliantúil a fhoilsiú Liostaí praghsanna ag deireadh gach bliana ionas gur féidir le tomhaltóirí rianú nuair a bhí an táirge an saoire / is daoire i rith na bliana.	10 2 @ 5 (2 + 3) 6 (3 + 3)
-------------------	---	---

	(iii) Mínigh, ag tabhairt sampla, buntáiste amháin de rialachán rialtais. Rialacháin Sláinte agus Sábháilteachta Cosnaítear tomhaltóirí ó tháirgí faoi bhun caighdeáin agus neamhshábháilte trí rialacháin a fhorchuireann Rialtas na hÉireann agus an AE. A chosnaíonn tomhaltóirí ó shaothrú D'fhéadfadh rialáil rialtais gnólachtaí móra cuidiú leis an dóchúlacht go dtiocfaidh tomhaltóirí ag saothrú brabús ollmhór mór ar chostas na dtomhaltóirí. Cosc a chur ar iompar / fás frithiomaíoch monaplachtaí Is féidir le rialachán deireadh a chur le cairtéil idir gnólachtaí iomaíocha agus is féidir leo measúnú a dhéanamh ar cibé an mbeadh cumasc iomaíoch laistigh de thionscal. Méadaíonn sé iomaíocht sa tionscal Ag brath ar an gcaoi a gcuirtear rialacháin i bhfeidhm i dtionscal, d'fhéadfadh sé go dtiocfadh laghdú ar chumas na ngnólachtaí chun srian a chur le soláthar agus praghsanna saothraithe a ghearradh. Cosaint an chomhshaoil Féadfaidh rialacháin an Rialtais cosaint níos fearr ar an gcomhshaol a bheith mar thoradh air trí úsáid laghdaithe acmhainní agus giniúint truaillithe. Dlíthe Fostaíochta Cinntíonn dlíthe fostaíochta cosaint tomhaltóirí trí thimpeallachtaí sábháilte oibre agus pá ceart as a gcuid oibre.	6 (2 @ 3) [22]
(c)	(i) Thit praghas Apple AirPods (earphones) ó € 160 go € 125 ar líne. Mhéadaigh an chainníocht a éilítear ó 10,000 go 15,000 aonad. Ríomh an leasteachas praghais a bhaineann le héileamh ar aerphód úll. $\frac{+5000}{-35} \times \frac{160 + 125 (285)}{10,000 + 15,000 (25,000)} = -1.63$ (ii) Bunaithe ar an bhfigiúr atá ríofa agat i (i) thuas, luaigh an bhfuil an t-éileamh ar Apple AirPods leaisteacha nó neamhleaisteach? Tabhair cúis le do fhreagra. Bunaithe ar an ríomh thuas is féidir a rá go bhfuil Apple AirPods leaisteacha. - Tá an uimhir níos mó ná 1 [i dtéarmaí iomlána]. - Tá an t-athrú céatadáin ar chainníocht a éilítear níos mó ná an t-athrú céatadáin i bpraghas. (iii) Má tá sé i gceist ag an ngnólacht a dhíolann an táirge thuas ioncam a uasmhéadú ó dhíol an táirge seo ba chóir é a dhíol, méadú, laghdú, nó an praghas céanna a chothabháil? Mínigh do fhreagra. Toisc go bhfuil an elasticity praghais an éilimh elastic Ba chóir go laghdódh an gnólacht praghais chun ioncam iomlán a mhéadú. Mar thoradh ar laghdú ar phraghas beidh méadú níos mó ná comhréireach ar chainníocht a éilítear ná an laghdú céatadáin i bpraghas a mhéadaíonn ioncam iomlán.	15 8 (4 + 4) 10 [33]

Ceist 14

	Freagraí féideartha	Uas- marc
(a)	(i) Déan anailís ar an treocht de ráta boilscithe na hÉireann maidir leis an Ríocht Aontaithe agus an limistéar euro ó 2014-2019. Freagraí Molta: - Ar fud an t-am ar fad tá ráta boilscithe na hÉireann níos ísle ná an limistéar euro agus an Ríocht Aontaithe (seachas 2015 sa Ríocht Aontaithe) ag díreach os cionn 0.5%. - Ó 2014 go 2016 thit an ráta boilscithe sa limistéar euro agus in Éirinn, ach thosaigh sé ag ardú in 2015 sa Ríocht Aontaithe. - Ó 2015 sa Ríocht Aontaithe agus 2016 sa limistéar euro agus in Éirinn thosaigh an ráta boilscithe ag ardú. - In 2018 thosaigh an ráta boilscithe sa Ríocht Aontaithe agus sa limistéar euro ag titim. (ii) Tabhair breac-chuntas ar na buntáistí a d'fhéadfadh a bheith in Éirinn mar thír a chothabháil an ráta boilscithe praghas is ísle i gcomparáid leis na réimsí eile le linn na tréimhse seo. Onnmhairí níos iomaíche De réir mar a bheidh praghsanna na hÉireann níos ísle ná i limistéar an euro agus an Ríocht Aontaithe ba chóir go gciallódh sé seo go bhfuil an Ghaeilge Tá onnmhairí níos iomaíche mar thoradh ar onnmhairí méadaithe agus fostaíocht mhéadaithe isteach na tionscail seo. Féadfaidh níos mó turasóirí cinneadh a dhéanamh saoire in Éirinn. Costais iomaíocha Le praghsanna níos ísle ba cheart go mbeadh costais laghdaithe ag gnólachtaí Éireannacha ar cheart dóibh a gcuid praghsanna níos iomaíche a choinneáil. Le costais níos ísle is féidir leis an ngnó a tháirgeadh a leathnú agus / nó a bheith nuálaíoch i dtáirgí / modhanna nua táirgthe. Ba chóir go mbeadh costais níos ísle ná sna réigiúin eile ag gníomhú dreasacht do ghnólachtaí eachtracha a lonnú in Éirinn. Caiteachas / coigilteas intíre / srianadh pá / éileamh laghdaithe ar allmhairí Le praghsanna íseal tá praghsanna boilscithe iomaíoch agus d'fhéadfadh sé seo méadú ar chaiteachas laistigh den gheilleagar a spreagadh le sochair d'fhostaíocht intíre agus fás eacnamaíoch. Cabhróidh boilsciú praghsanna íseal le luach na gcoigilteas a choinneáil. Is féidir saoránaigh a spreagadh chun saoire in Éirinn mar gheall ar phraghsanna iomaíocha. Airgeadas an Rialtais Caiteachas méadaithe; Ba chóir go mbeadh tionchar dearfach ag onnmhairí méadaithe agus méadú féideartha ar fhostaíocht ar airgeadas an Rialtais - rud a cheadaíonn níos mó roghanna don Rialtas chun cabhrú le caighdeán maireachtála laistigh den tír a fheabhsú.	12 1 @ 6 2 @ 3 12 2 @ 6 (3 + 3) [24]

(b)	(i) Tabhair breac-chuntas ar dhá mhíbhuntáiste a d'fhéadfadh a bheith ag saoránaigh Éireannacha ar ráta íseal boilscithe in Éirinn. Is féidir le tomhaltóirí caiteachas a chur siar Tá sé seo toisc go bhféadfadh siad a bheith ag súil le praghsanna titim níos faide amach anseo. D'fhéadfadh roinnt gnólachtaí a dhúnadh síos agus d'fhéadfadh sé go gcaillfí seirbhís ar fáil don tomhaltóir. Níl aon mhéadaíonn pá / pá íseal Le pá fíor ag méadú / praghsanna d'fhéadfadh fostóirí ag titim a bheith ach a bheith toilteanach a thairiscint méaduithe pá íseal nó aon méaduithe pá. Dá bhrí sin d'fhéadfadh siad teacht ar fholúntais poist a líonadh. Éifeacht ualach fiachais (fiach morgáiste agus fiachas stáit) Ardaíonn costas iarbhír iasachtaí a aisíoc. Méadaíonn fíorluach íocaíochtaí na n-iasachtaithe. Caillfidh iasachtaithe toisc go n-ardaíonn fíor-ualach a bhfiach. Is féidir go dtitfidh an ráta measúnaithe sócmhainní D'fhéadfadh rátaí ísealboilscithe a bheith i gceist go bhfuil sócmhainní atá faoi úinéireacht mhuintir na hÉireann ar nós tithe agus infheistíochtaí eile ag méadú chomh luath agus is féidir leis an tionchar diúltach a dhéanamh ar an tuairisceán mar infheistíochtaí den sórt sin. (ii) Mínigh modh amháin a d'fhéadfadh an rialtas a úsáid chun aghaidh a thabhairt ar bhoilsciú ag ardú Cánachas Díreach a Mhéadú Le níos lú ioncaim ina bpócaí is féidir le tomhaltóirí níos lú a chaitheamh sa gheilleagar agus mar sin laghdaítear boilsciú tarraingthe siar. Caiteachas reatha an rialtais a laghdú Is é atá i gcaiteachas an Rialtais ná instealladh isteach sa sreabhadh ciorclach ioncaim. Laghdaíonn caiteachas reatha an rialtais éileamh comhiomlán agus dá bhrí sin boilsciú a tharraingt siar sa gheilleagar. Costas an Rialtais a laghdú fónais ar fáil Má laghdaíonn an Rialtas na muirir ar an Rialtas a sholáthraíonn fónais a laghdóidh sé costas táirgthe gnólachtaí agus dá bhrí sin laghdóidh sé boilsciú costais a bhrú.	2 @ 7 (3 + 4) 7 (3 + 4) [21]
-------------------	---	--

(c)	(i) Sainmhínigh prionsabal an bhuntaíste comparáidigh. Is buntáiste comparáideach é cumas tíre táirge ar leith a tháirgeadh costas níos ísle ná tír eile. Léiríonn buntáiste comparáideach an costas deiseanna coibhneasta. Tiomáineann buntáiste comparáideach tíortha chun speisialtóireacht a dhéanamh i dtáirgeadh na n-earraí a bhfuil an costas deiseanna is ísle acu, as a dtagann táirgiúlacht mhéadaithe. (ii) Tá infheistíocht chaipitil leanúnach sa Phlean Leathanbhanda Náisiúnta in Éirinn ar cheann de na moltaí na Comhairle Náisiúnta Iomaíochais do 2020. Arna chur in oiriúint ó Scórchárta Iomaíochais na hÉireann 2020 Pléigh an tábhacht a bhaineann leis an moladh seo d'iomaíochas idirnáisiúnta na hÉireann Cumas FDI a mhealladh Éilíonn cuideachtaí ar mhaith leo a lonnú in Éirinn leathanbhanda ardluais le haghaidh nasc le margaí domhanda. Ní mór d'Éirinn ardchaighdeán a thairiscint mar sin le bheith iomaíoch le tíortha eile. Socruithe oibre níos solúbtha Le linn Covid-19 Tá obair ón mbaile anois ina norm i go leor earnálacha. D'fhoneann iomaíochas ár ngeilleagair a chothabháil ní raibh seirbhísí leathanbhanda ardchaighdeán ar fud na tíre riamh níos tábhachtaí chun ligean d'oibrithe oibriú ón mbaile agus chun ligean do ghníomhaíocht ghnó leanúint ar aghaidh gan bhriseadh. Ceadaigh do Stát seirbhísí a sholáthar ar bhealach níos éifeachtaí Tá go leor seirbhísí stáit ar fáil ar líne ionas go mbeidh teaghlaigh agus gnólachtaí in ann teacht ar na seirbhísí seo go tapa. Trí leathanbhanda ardluais a sholáthar ar fud na tíre beidh méadú ar éifeachtúlacht agus ba chóir go gcabhródh sé seo le costais níos ísle. Costais a bhaineann le gnó reatha a laghdú Ligfidh soláthar leathanbhanda ardluais do ghnólachtaí gníomhaíochtaí a bhainistiú ar líne, airgead agus pearsanra a bhainistiú: Soláthairtí níos saoire agus amhábhair ar líne a bhainistiú agus a ordú ar líne; freastal ar orduithe tomhaltóirí le luas; íocaíocht a éascú trí mhodhanna leictreonacha. Féadfaidh an infheistíocht seo cead a thabhairt do ghnólachtaí i gceantair thuaithe trádáil a dhéanamh ar líne agus leathnú, a bheith níos éifeachtaí agus níos tairbhíthe as costais laghdaithe.	6 (3 + 3) 12 2 @ 6 (3 + 3)
------------	--	--

(iii) Roghnaigh **dhá** réimse eile ba chóir don rialtas na hÉireann díriú ar aghaidh níos iomaíche go hidirnáisiúnta. Údar maith a thabhairt do rogha i ngach cás.

Cláir Scileanna Ciste, Oideachais agus Oiliúna

Is féidir leis an rialtas cláir a mhaoiniú a chabhraíonn le scileanna atá ag teastáil ó ghnólachtaí a fhorbairt. Cinntíonn sé seo go bhfuil lucht saothair oilte infhaighteacht a fhágann go bhfuil oibrithe éifeachtach agus cuidíonn sé le costais na ngnólachtaí a laghdú. Maoiniú oideachais spriocdhírthe chun freastal ar riachtanais scileanna na n-earnálacha fáis amach anseo.

Feabhas a chur ar an mbonneagar do ghnó

Naisc iompair níos fearr agus níos glaise a chur i bhfeidhm atá níos inbhuanaithe. Cabhrú lenár gcalafoirt agus ar ár n-aerfoirt a fheabhsú ionas go gcoinnítear / a fheabhsú don AE tar éis Brexit. Soláthar uisce a fhorbairt; Áiseanna séarachais agus diúscairt dramhaíola ionas go mbeidh siad níos éifeachtaí agus níos saoire. Tríd an mbonneagar a fheabhsú, ba cheart dó gnólachtaí a dhéanamh níos éifeachtaí agus dá bhrí sin costais a laghdú.

Bainistigh an ganntanas tithíochta reatha

Ní mór don rialtas tógáil tithe a mhéadú sa tír; níos mó tithíochta sóisialta a sholáthar agus déileáil leis an bpróiseas pleanála. Ba chóir go gcabhródh na bearta seo le costas na tithíochta a laghdú agus brú a laghdú ar chíosanna. Tá tithíocht ina fhadhb d'oibrithe atá ag iarraidh a ath-lonnú in Éirinn agus gníomhú bac ar FDI.

Más féidir leis an rialtas costas na tithíochta a laghdú go gcabhródh sé seo le hoibrithe agus go laghdófaí an brú ar mhéaduithe pá.

Tacú le Fiontraíocht / Fiontraíocht

Rochtain fheabhsaithe ar airgeadas gnó m.sh. le haghaidh gnólachtaí nuathionscanta. Dreasachtaí do Nuálaíocht Ghnó agus aireagán. Laghdú ar an téip dhearg ar nós reachtaíocht iomarcach; Sláinte agus Sábháilteacht ceanglais a d'fhéadfadh costais a mhéadú do ghnó.

Muirir fóntais a laghdú

Chabhródh laghdú ar chostais fóntais, mar shampla leictreachas, gás, postas, muirir dramhaíola srl le costais a bhaineann le gnólachtaí Éireannacha a laghdú agus dá bhrí sin iomaíochas a fheabhsú. Má rinneadh bearta chun préimheanna árachais a laghdú, ansin thiocfadh costais.

Spreag comórtas sa mhargadh / dírialú

Bearta a thabhairt isteach a fheabhsóidh an iomaíocht agus mar sin d'fhéadfadh sé seo cabhrú le costais a laghdú. Eolas tomhaltóirí a mhéadú trína chinntiú go bhfuil faisnéis chomparáide ar fáil. Níos mó rogha tomhaltóra agus iomaíochta a thabhairt isteach san earnáil phoiblí. Déan cumaisc agus táthcheangail a dhíspreagadh a d'fhéadfadh líon na ngnólachtaí iomaíocha a laghdú

Cánachas a Laghdú / Ráta Iomaíoch CPT na hÉireann a choinneáil ag 12.5%

Laghdódh laghdú ar chánacha indíreacha amhail CBL, dleacht mháil ar bhreosla costais do ghnólachtaí Éireannacha agus d'fhéadfadh sé cabhrú le hiomaíochas a fheabhsú. Cuideoidh laghdú ar ráta ranníocaíochta ÁSPC na bhfostóirí le gnólachtaí a gcostais a laghdú.

Seoladh gníomh aeráide i gcomhthéacs iomaíochais

Seoladh ceisteanna mar theicneolaíochtaí taighde agus forbartha; Measúnú a dhéanamh ar Mhaolú Carbóin bearta; Dícharbóbónáis an líonra gáis - ionas gur féidir le gnólachtaí costais a laghdú agus Feabhas a chur ar iomaíochas. (Moladh ó Scór Iomaíochais na hÉireann Cárta 2020).

12
2 @ 6
(3 + 3)

[30]

Ceist 15

	Freagraí féideartha	Uas- marc
(a)	Cén beart is táscaire níos cruinne ar leas eacnamaíoch na hÉireann: Olltáirgeacht Intíre (OTI) nó ollioncam náisiúnta (GNI)? Údar maith a thabhairt do fhreagra. Is tomhas níos cruinne é ollioncam náisiúnta ar leas eacnamaíoch shaoránaigh na hÉireann toisc gur ioncam atá faighte ag cónaitheoirí buana baile na tíre. Ní áirítear leis na hioncaim sin a ghineann úinéirí cuid mhór den stoc caipitil atá neamhchónaitheoirí. Tá leibhéal na GNI os cionn an cúigiú cuid níos ísle ná leibhéal OTI. Is olltáirgeacht intíre tomhas de na hioncaim iomlána a eascraíonn as táirgeadh earraí agus seirbhísí in Éirinn. Is iad na húinéirí cuid mhór den stoc caipitil neamhchónaitheoirí. Is é an toradh air sin ná go bhfaigheann cuid shuntasach den ioncam a eascraíonn as táirgeadh earraí agus seirbhísí in Éirinn d'úinéirí eachtracha sócmhainní caipitil in Éirinn. Dá bhrí sin overstates OTI na caighdeáin mhaireachtála cónaitheoirí na hÉireann. GNI: Ioncam le cónaitheoirí baile buan / ní fholáíonn siad ioncaim d'úinéirí caipitil eachtracha	7+7+7 [21]
(b)	(i) Sainmhínigh an téarma cúlú. Tagraíonn cúlú do thréimhse fáis eacnamaíoch dhiúltach a mhaireann dhá cheathrú ar a laghad. (ii) Bunaithe ar an ngraf, aithin na blianta nuair a bhí Éire agus na Stáit Aontaithe ag cúlú. Mínigh do fhreagra. Feiceann an tréimhse ó 2007 go 2009 taithí a fháil ar an dá thír cúlú eacnamaíochta. Le linn na tréimhse seo is féidir a fheiceáil go bhfuil an GNI an dá thír ag fánaíocht ag léiriú go raibh méid a ngeilleagar ag laghdú i.e. Ag fulaingt cúlú.	8 (4 + 4) 8 (4 + 4)

(iii) Ag tagairt do GNI, cén fáth go bhfuil sé tábhachtach bearta **per capita** a úsáid le haghaidh comparáidí idir tíortha?

8
(4+4)

Freagraí Molta:

Is beart níos úsáidí é GNI per capita do thíortha a chur i gcomparáid mar a chuireann sé san áireamh daonraí na dtíortha atá á ndéanamh.

Beirt thíortha a bhfuil luachanna comhchosúla B'fhéidir go mbeadh caighdeáin mhaireachtála an-difriúil ag GNI mar gheall ar éagsúlachtaí i méid a ndaonraí faoi seach.

nó

Má tá GNI i gcomparáid le leibhéal ainmniúil ach amháin d'fhéadfadh sé ró-mheas a dhéanamh ar chaighdeán maireachtála shaoránaigh na tíre / fás eacnamaíoch sa tír.

Is féidir go léireodh méadú ar GNI, caighdeán maireachtála níos fearr a léiriú nuair a dhéantar comparáid idir tíortha. Ach dá mbeadh méadú tagtha ar dhaoine na tíre amháin, d'fhéadfadh sé go gciallódh sé go bhfuil laghdú tagtha ar an gcaighdeán maireachtála in aghaidh an duine sa tír sin.

nó

Sampla d'oibrigh sé:

Má bhí GNI de \$ 400m sa tír i mBliain 1 agus má mhéadaíonn sé go \$ 500m i mBliain 2 gur dealraitheach go raibh fás geilleagrach níos láidre aige agus go raibh caighdeán maireachtála níos láidre aige ná mar a bhí GNI de \$ 100m sa bhliain 1 & mhéadaigh sé go \$ 150m i mBliain 2.

Mar sin féin, má tá daonra na tíre A 4 mhilliún duine ansin is é an t-ioncam in aghaidh an duine \$ 100, má mhéadaíonn an daonra seo go 5 mhilliún duine i mBliain 2 ansin níor athraigh an t-ioncam in aghaidh an duine ó \$ 100.

Má tá daonra na tíre B 1,000 duine, ansin tá ioncam in aghaidh an duine \$ 100,000. Mura n-athraíonn an daonra sa bhliain a dó, ansin tá méadú tagtha ar ioncam in aghaidh an duine go \$ 150,000. D'fhonn a chur i gcomparáid go cruinn an táirgiúlacht agus caighdeán maireachtála in dhá thír thar thréimhse ama ba chóir bearta per capita a úsáid.

[24]

(c) (i) Mínigh an téarma **iolraitheora**.

Ciallaíonn an éifeacht iolraitheora go mbíonn níos mó ná méadú comhréireach mar thoradh ar aon instealladh isteach sa sreabhadh ciorclach ioncaim. Mar thoradh ar instealladh tosaigh de € 100m beidh méadú € 200m ar mhéid an ioncaim náisiúnta má tá an t-iolraitheoir 2.

8

(ii) Glac leis go bhfuil MPM 0.25 agus tá MPC 0.65 agus tá MPT 0.10. Ríomh an t-íolraitheoir. Taispeáin do chuid oibre go léir

8

$$\frac{1}{(1 - \text{MPC}) + \text{MPM} + \text{MPT}} = \frac{1}{(1 - 0.65) + 0.25 + 0.10} = 1.43$$

$$\frac{1}{0.35 + 0.25 + 0.10} = 1.43$$

	(c) (iii) Pléigh dhá iarmhairt fhéideartha iolraitheora diúltacha atá ag corparáidí móra ar nós Google a tharraingt siar óna gconarthaí maoiní ar cíós i gCathair Bhaile Átha Cliath le linn 2020. Cíosanna caillte Ní bhfaighidh úinéirí na maoiní cíós. Laghdaíonn sé seo a n-ioncam agus a gcumhacht chaiteachais - a mbeidh éifeacht iolraitheoir diúltach aige sa gheilleagar Éileamh laghdaithe ar earraí agus ar sheirbhísí Ní bhainfidh gnólachtaí sa cheantar leas as saincheaptha d'fhostaithe Google níos mó, ciallóidh sé seo níos lú ioncaim do, agus níos lú caiteachais ó na gnólachtaí seo. Titfidh fostaíocht sna gnólachtaí seo. Éileamh laghdaithe ar iompar poiblí Ní bheidh ar fhostaithe iompar, poiblí agus príobháideach a úsáid, chun dul go dtí an t-áitreabh agus mar sin cailltear ioncaim do chuideachtaí iompair a bhfuil laghdú féideartha fostaíochta acu. Éifeacht ar airgeadas rialtais Le cíósanna caillte; Caiteachas laghdaithe agus laghdú ar ghníomhaíocht gnó Beidh ioncam cánachais don Rialtas titim a d'fhéadfaí a chúiteamh as caiteachas méadaithe rialtais. Braitheann éifeacht ar iolraitheoir ag brath ar mhéid an chaiteachais mhéadaithe rialtais chun an laghdú ar ioncam rialtais a shárú.	14 (2 @ 7) (3 + 4) [30]
--	--	---

	Ceist 16 Freagraí féideartha	
(a)	(i) Taispeánann an léaráid thíos líon na bpaisinéirí a láimhseálann an príomh Aerfoirt na hÉireann le linn ráithe 2 ó 2017 go 2020. Ag baint úsáide as na sonraí a cuireadh ar fáil, déan anailís ar an treocht i líon na bpaisinéirí a láimhseálann na príomh-aerfoirt Éireannacha idir 2017 agus 2020. • Idir R2 2017 agus R2 2019 tá méadú seasmhach ó níos mó ná 9 milliún paisinéir go dtí os cionn 10 milliún paisinéir. • Idir R2 2019 go R2 2020 tá meath géar ar na paisinéirí ó díreach os cionn 10 milliún síos go beagnach nialas.	7
	(ii) Deirtear go bhfuil an t-éileamh ar shaothar mar éileamh díorthaithe. Mínigh an ráiteas seo i gcomhthéacs na sonraí eitlíochta thuas. Deirtear go bhfuil an t-éileamh ar shaothar san earnáil eitlíochta ina éileamh díorthaithe mar go mbraitheann an t-éileamh ar oibrithe san earnáil eitlíochta ar an éileamh ar eitiltí ó aerlínte I.E. Píolótaí; Fostaithe slándála aerfoirt, aerfort lónadóireachta agus fostaithe siopa, thiománaithe tacsáí etc. Ciallaíonn an t-éileamh díorthaithe go n-éilítear an saothar ar a shon féin ach ar a son féin ach go gcuirfeadh sé le táirgeadh earraí agus seirbhísí atá san éileamh.	9
	(iii) Tabhair breac-chuntas ar dhá impleacht dhiúltach a bhaineann leis an laghdú seo ar líon na bpaisinéirí aeir fostaíocht i ngeilleagar na hÉireann. Fostaíocht dhíreach laghdaithe Tá aerlínte leagtha amach píolótaí, criú cábáin, foireann láimhseála etc. Laghdaigh aerfoirt a líon foirne in iarracht costais a ghearradh. Soláthraithe chuig an tionscal eitlíochta Gach fostóir i dtionscail choimhdeacha a thacaíonn leis an tionscal eitlíochta ar nós foirne óstáin; cuideachtaí iompair; Bhí líon foirne laghdaithe ag soláthróirí bia agus dí mar gheall ar chaillteanas suntasach éilimh. Laghdú ar éileamh comhiomlán Le hioncam laghdaithe agus ag brath ar chaiteachas caiteachais an rialtais a bheidh mar thoradh ar laghdú ar éileamh foriomlán agus caillteanas post sa gheilleagar ginearálta.	10 2 @ 5 (2 + 3)
		[26]

(b)	(i) Ríomh an méadú céatadáin sa phá íosta idir 2016 agus 2021. $10.20 - 9.15 = \frac{1.05}{9.15} \times 100 = 11.48\%$ NÓ $\frac{10.20}{9.15} \times 100 = 111.48 - 100 = 11.48\%$ (b) (ii) Mínigh cúis shóisialta amháin agus cúis eacnamaíoch amháin a bhfuil rialtas na hÉireann aige mhéadaigh sé an t-íosphá go leanúnach. Cúiseanna sóisialta: Dáileadh ioncaim níos cothroime a thabhairt isteach Faigheann daoine a bhí ar leibhéil níos ísle pá leibhéal íosta pá níos airde agus cabhraíonn sé seo le saibhreas a ath-dháileadh laistigh de tír. Cosaint na ndaoine is leochailí faoin dlí Tá oibrithe a d'fhéadfadh a bheith leochaileach cosanta níos fearr anois le dlí ó shaothrú fostóirí éagóracha. Fadhb na bochtaineachta a laghdú Cinntoidh íosphá mhéadaithe go mbeidh pá beo mar thoradh ar phá ó obair íoctha agus go gcabhróidh sé seo le bochtaineacht a laghdú laistigh den tír. Cúiseanna eacnamaíocha: Caighdeán maireachtála an oibrí a mhéadú Trí fhoráil a dhéanamh d'oibrithe pá íosta méadaithe méaduithe ioncaim indiúscartha agus méadaíonn a gcaighdeán maireachtála. An dreasacht a mhéadú chun oibre Nuair a fheiceann oibrithe go bhfuil leibhéil phá ag ardú ansin d'fhéadfadh sé níos mó daoine a mhealladh isteach sa lucht saothair / cabhrú le hoibrithe reatha a choinneáil / cuidiú le táirgiúlacht a mhéadú. Fás eacnamaíoch a threisiú Ciallóidh ioncaim níos airde caiteachas méadaithe laistigh den gheilleagar agus cabhróidh sé le fás / fostaíocht eacnamaíoch a threisiú.	9 10 (2 @ 5) (2 + 3) [19]
-----	--	--

(c)	(i) Pléigh dhá chúis leis an méadú ar líon na ndaoine gan dídean in Éirinn. Easpa tithíochta poiblí inacmhainne Tá sé i gceist go bhfuil lúide tithe ag údaráis áitiúla, go háirithe le deich mbliana anuas, nach bhfuil mórán ar fáil le haghaidh soláthair ag fágáil roinnt daoine gan dídean. Infhaighteacht laghdaithe na n-airíonna ar cíós Ní fhéadfaidh roinnt tiarnaí talún an gnó seo a fheiceáil chomh brabúsach agus / nó an t-ualach rialála a fheiceáil mar an iomarca hassle agus mar sin tá cinneadh déanta acu dul amach as an margadh seo agus na hairíonna seo a dhíol a chiallaíonn go bhfuil níos lú ar fáil chun ligean ar cíós. Cíosanna Éirí Amach Tá méadú tagtha ar chíosanna agus tá siad seo níos mó ná forlíontaí cíosa an rialtais ionas nach mbeidh airíonna inacmhainne. Ní féidir le roinnt daoine a thagann chun bheith dífhostaithe nó a thit isteach i mbochtaineacht na cíosanna ard le haghaidh tithíochta in Éirinn a íoc. Corrlaigh brabúis laghdaithe / tógáil tithe príobháideacha laghdaithe Deir roinnt tógálaithe / forbróirí go bhfuil an corrlach brabúis ar thithe nua tógála / leath-scoite agus árasáin freisin agus mar sin níl suim acu in infheistíocht in foirgneamh tithe. Fachtóirí pearsanta Roinnt daoine atá ag fulaingt ó andúil, saincheisteanna meabhairshláinte, miondealú teaghlaigh etc., is féidir leo a fhágáil sa bhaile agus a bheith gan dídean mar gheall ar an easpa cóiríochta éigeandála.	12 2 @ 6 (3 + 3)
	(ii) Tabhair breac-chuntas ar dhá bheart eacnamaíoch, seachas tithíocht shóisialta, a d'fhéadfaí a dhéanamh ag Rialtas na hÉireann chun cabhrú le líon na dteaghlach gan dídean in Éirinn a laghdú Tithíocht Modúlach: D'fhéadfadh na tithe / árasáin ar chostas / árasáin seo na tithe / árasáin go tapa a cheadú go mbeidh méadú tapa ar líon na dtithe atá ar fáil a d'fhéadfadh cabhrú le freastal ar chuid de éileamh an mhargaidh ar thithe. Tóg suas, ní amach: Má tá cathracha ar fud na hÉireann rezoned chun cead a thabhairt tógáil foirgneamh ard-ardú, beidh sé deis do dhaonra dlús i bhfad i gceantair áirithe agus beidh sé ag tiomáint síos an costas na tithíochta sa cheantar. Talamh Rezone: Má dhéantar níos mó talún a athchruthú ó chríosú talmhaíochta agus tráchtála go críosú baile tabharfaidh sé níos mó deiseanna do dhaoine tithe a thógáil. Cáin / muirir a laghdú ar thógáil tithe / ioncam cíosa: d'fhéadfadh sé seo níos mó infheisteoirí a spreagadh chun tithe a thógáil agus / nó airíonna a sholáthar le haghaidh cíosa. Is féidir le muirir údaráis áitiúil gníomhú mar dhídhreasacht le haghaidh infheistíochta. Méadaigh an tobhach ar thearchairithe talún / airíonna folamh: I mí Eanáir 2020 méadaíodh an ráta tobhaigh i mBaile Átha Cliath ó 3 faoin gcéad go 7 faoin gcéad. D'fhéadfadh sé seo níos mó talún a bheith ar fáil le haghaidh tógála. Féadfaidh tabhairt isteach cánach ar airíonna folamh soláthar céanna a mhéadú. Soláthar méadaithe cóiríochta éigeandála (mar a tharla in 2018 mar gheall ar theocht ag titim): Cabhróidh sé seo leis an rith ghearr ach amháin. Reo Cíosa i gcíosanna brú cíosa: tá siad seo suite i gcodanna den tír ina bhfuil cíosanna is airde agus ag ardú, agus nuair a bhíonn an deacracht is mó ag teaghlaigh cóiríocht inacmhainne a aimsiú.	12 2 @ 6 (3 + 3)

(iii) I mBuiséad 2020 d'fhógair an tAire Caiteachais Phoiblí maoiniú chun 9,500 aonad tithíochta sóisialta nua a thógáil.

Oiriúnaithe ó RTÉ

Mínigh cén fáth a bhféadfadh **anailís costais is tairbhe** a bhaint as an Roinn Caiteachais Phoiblí sula gcinnfidh an caiteachas seo d'aonaid tithíochta sóisialta.

A chinntiú go sáraíonn nó go bhfuil na buntáistí a bhaineann leis an gcaiteachas seo (eacnamaíoch agus sóisialta) costais an chaiteachais seo ionas go mbeidh na buntáistí is fearr is féidir ag teacht leis cáiníocóirí.

6
(2 @ 3)

[30]

Ardleibhéal Eacnamaíocht Tionscadal Taighde Scoláire

Sula tosaítear marcáil léigh an Staidéar Fiosrúcháin Aonarach iomlán chun eolas a chur ar an ábhar atá le marcáil.

Tabhair faoi deara: Bí cúramach gan phionós a thabhairt do ghontacht ealaíonta, nó chun duais a thabhairt d'fhad míchuibhiúil.

Ba chóir go bhfuil na tuairisceoirí seo léirmhínte i gcomhthéacs dúshláin agus éilimh an fhiosrúcháin a roghnaigh an t-iarrthóir.

Roinn	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag
Réamhrá LOI (Gné Fiosrúcháin)	Tá LOI ráite go soiléir, mar cheist/fadhb/deacracht le dul i ngleic le agus tá sé ábhartha leis an téama. Tá na haidhmeanna leagtha amach go h-an soiléir (SLACHTMHAR) agus de réir an ghné fhiosrúcháin a roghnaítear agus Torthaí Foghlama na Sonraíochta.	Leibhéal an-mhaith d'fhreagra. Tá an LOI ciallmhar. Tá na haidhmeanna soiléir go leor agus i gcomhthéacs. Iarracht an-mhaith ar nascadh an ghné fhiosrúcháin leis na Torthaí Foghlama.	Maith ach easpa struchtúr. Iarracht mhaith ar nascadh an LOI leis an téama ach níl doimhneacht nó struchtúr ann. Tá na haidhmeanna doiléir agus tá cuid acu nach bhfuil i gcomhthéacs. Iarracht mhaith ar nascadh an ghné fhiosrúcháin leis na Torthaí Foghlama.	Leibhéal an-bhunúsach d'fhreagra. Nascadh an-íseal don LOI leis an téama nó na Torthaí Foghlama. Má chuirtear aidhmeanna ar fáil, cuirtear aidhmeanna an-íseal ar fáil.	Níl an ghné fhiosrúcháin ábhartha leis an téama nó an t-ábhar. Níl nasc ann leis na Torthaí Foghlama.
10 marc	9-10	7-8	5-6	3-4	0-2
Fianaise ar shonraí: 5 mharc	5	Bain 1 mharc muna bhfuil sonraí cainníochtúil ann.	Bain 1 mharc muna bhfuil 2 foinse san áireamh.		

An Próiseas Taighde 40 marc					
	Sármhaith 9-10	An-mhaith 7-8	Maith 5-6	Réasúnta 3-4	Lag 0-2
Úsáid & Anailís	Úsáid sonrach do phríomh choincheapa agus teoiric leis an LOI. Anailís criticiúil domhain do LOI atá ábhartha leis na coincheapa agus teoiric atá in úsáid. Anailís criticiúil agus géarchúiseach do na foinsí eolais agus sonraíochta atá in úsáid.	Úsáid ábhartha an-mhaith do phríomh choincheapa agus teoiric leis an LOI. Anailís criticiúil an-mhaith do na foinsí eolais agus sonraíochta atá in úsáid.	Úsáid ábhartha maith do phríomh choincheapa agus teoiric leis an LOI. Anailís maith do na foinsí eolais agus sonraíochta atá in úsáid.	Úsáid bunúsach d'choincheapa agus teoiric eacnamaíochta leis an ghné fhiosrúcháin. Anailís bunúsach don eolas agus sonraí atá in úsáid.	Úsáid ar bith d'choincheapa agus teoiric eacnamaíochta leis an ghné fhiosrúcháin. Is féidir go mbeidh coincheapa agus teoiric neamhábhartha leis an ghné fhiosrúcháin. Tá anailís na bhfoinsí eolais agus sonraíochta má úsáidtear iad an-íseal agus neamhábhartha.
Léirmhínigh & Luacháil	Aistriú agus luacháil iontach agus eolach ar shonraí, coincheapa agus teoiric eacnamaíochta bainteach leis an LOI.	Léirmhínítear agus déantar anailís ar coincheapa eacnamaíochta, teoiric, agus sonraí ar chaighdeán an-ard.	Léirmhíniú agus luacháil maith do choincheapa eacnamaíochta, teoiric, agus sonraí.	Tá an taighde atá déanta ar an ghné fhiosrúcháin olc agus mar sin de tá caighdeán aistrithe agus luachála an-íseal. Is féidir go mbeidh cuid don anailís mícheart.	Roghnú an-íseal d'fhoinsí taighde. Bunúsach mura bhfuil léirmhíniú nó luacháil. Taighde neamhábhartha leis an ghné fhiosrúcháin.
Argóintí & Breithiúnais	Déantar luacháil agus ceistiú ar argóintí agus breithiúnais eolacha iontacha ar dóigh oibiachtúil agus déantar iad a nascadh go soiléir le coincheapa agus teoiric eacnamaíochta agus a thacú le sonraí/learáidí/cuair cuí.	Déantar anailís eolach an-mhaith ar argóintí agus breithiúnais. Cuirtear argóintí agus breithiúnais cuí an-mhaith d'chineál éigean chun tosaigh le cuid acu tacaithe ag coincheapa eacnamaíochta, teoiric, sonraí/learáidí/cuair.	Cuirtear argóintí agus breithiúnais cuí maithe d'chineál éigean chun tosaigh le cuid acu tacaithe ag coincheapa eacnamaíochta, teoiric, sonraí/learáidí/cuair.	Argóintí an-teoranta agus/nó cuirtear breithiúnais chun tosaigh le cuid acu ábhartha go neamh-shoiléir.	Ní chuirtear aon argóint nó breithiúnais ar fáil.
Sonraí (Úsáid & Anailís)	Tá na sonraí atá in úsáid cuí, cruinn, anailísithe go criticiúil, léirmhínithe agus a luacháil go domhain i gcaighdeán an-ard.	Déantar anailís, léirmhíniú agus luacháil ar shonraí ag caighdeán an-ard.	Déantar beagáinín anailís, léirmhíniú agus luacháil ar shonraí ag leibhéal maith. Easpa doimhneacht.	Caighdeán íseal do thaighde ar shonraí, déantar cuid acu a anailísiú go cruinn ach cuid acu feidhmithe go míchruinn agus neamhábhartha.	Tá na sonraí má tugtar iad neamhábhartha agus seanaimseartha.
Próiseas Taighde Marc Iomlán	36-40	28-35	20-27	19-12	0-11

	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag
Conclúid	Breithiúnais/conclúidí an-eolach, cuí & cruthaithe atá bunaithe go soiléir & follasach ar an anailís & luacháil don fhianaise a bhaineann le coincheapa & teoiric. Baintear aidhmeanna beartaithe amach & déantar moltaí cruthaithe ábhartha. Gné fiosrúcháin ábhartha nua molta a tháinig ó anailís an taighde.	Conclúid eolacha bunaithe go soiléir ar anailís agus luacháil na fianaise le nasc soiléir chuig coincheapa & teoiric. Cuirtear aidhmeanna beartaithe in iúl & baintear an méid is mó dóibh amach. Moltaí ábhartha déanta. Moltar ceist ábhartha/gné fiosrúcháin cineál nua.	Déantar conclúidí d'chineál éigean bunaithe ar an anailís agus luacháil le roinnt fianaise go bhfuil siad beagáinín nasctha le coincheapa & teoiric. Baintear an méid is mó d'aidhmeanna beartaithe amach agus déantar roinnt moltaí a thabhairt.	Déantar roinnt moltaí a thabhairt ach níl mórán fianaise chun tacaíocht a thabhairt dóibh. Is féidir go bhfuil iad seo bunaithe ar ábhar neamhábhartha. Cuirtear roinnt do na haidhmeanna beartaithe in iúl go pointe. Athchúrsáil agus athrá eolais atá in úsáid cheana infheicthe.	Beagáinín conclúid nó conclúid ar bith déanta gan mórán fianaise le tacaíocht a thabhairt dóibh agus ábhar neamhábhartha in úsáid. Ní bhaintear aidhmeanna beartaithe amach. Cuid mhór athdhéanamh agus athrá.
20 marc	18-20	14-17	10-13	6-9	0-5
Machnamh	Léargas pearsanta soiléir agus domhain faighte trí machnamh tuisceanach agus domhain ar an rannpháirtíocht leis an staidéar. Inniúlacht cuimsitheach soiléir chun machnamh a dhéanamh ar an dóigh ar athraigh a smaointí/dearcthaí nó/agus an dóigh ar fhorbair siad, a dtuairimí agus/nó iompar ina raibh tionchar déanta orthu/nó nach raibh mar thoradh ar dul i mbun an staidéar.	Léargas pearsanta soiléir faighte trí machnamh ar an rannpháirtíocht leis an staidéar. Inniúlacht soiléir chun machnamh a dhéanamh ar an dóigh ar athraigh a smaointí/dearcthaí nó/agus an dóigh ar fhorbair siad, a dtuairimí agus/nó iompar ina raibh tionchar déanta orthu/nó nach raibh mar thoradh ar dul i mbun an staidéar.	Faightear roinnt léargais pearsanta fríd roinnt machnamh teoranta ar an ábhar. Machnamh éigin déanta ar an dóigh ar athraigh a smaointí/dearcthaí nó/agus an dóigh ar fhorbair siad, a dtuairimí agus/nó iompar ina raibh tionchar déanta orthu/nó nach raibh mar thoradh ar dul i mbun an staidéar.	Faightear léargais pearsanta teoranta fríd machnamh teoranta ar an ábhar. Machnamh teoranta déanta ar an dóigh ar athraigh a smaointí/dearcthaí nó/agus an dóigh ar fhorbair siad, a dtuairimí agus/nó iompar ina raibh tionchar déanta orthu/nó nach raibh mar thoradh ar dul i mbun an staidéar.	Níl machnamh pearsanta ar bith ann -- machnamh easnamhach. Athrá fíricí foghlamtha. Léargas pearsanta ar bith déanta ar an dóigh ar athraigh a smaointí/dearcthaí nó/agus an dóigh ar fhorbair siad, a dtuairimí agus/nó iompar ina raibh tionchar déanta orthu/nó nach raibh mar thoradh ar dul i mbun an staidéar.
10 marc	9-10	7-8	5-6	3-4	0-2

	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag
Cumarsáid Léiriú & Comhleanúnac has Iomlán	SRP an-chiallmhar & loighciúil agus de réir an ghné fhiosrúcháin ghairid agus aonarach atá roghnaithe. Tá an struchtúr iontach. Tá an chumarsáid choincheapa, teoiric agus sonraí atá in úsáid cuimsitheach agus ábhartha. Cuirtear na argóintí agus breithiúnais in iúl le heolas sonrach, smaointeoireacht chriticiúil agus fócas gear. Úrnuacht agus nuálaíocht iontach soiléir ar fud.	Tá SRP an-chiallmhar & loighciúil de réir an ghné fhiosrúcháin ghairid agus aonarach atá roghnaithe. Struchtúr an-mhaith. Tá an teanga, na coincheapa agus sonraí atá in úsáid imeasctha go maith. Cuirtear na argóintí agus breithiúnais in iúl le heolas maith, agus fianaise ar smaointeoireacht chriticiúil. Tá fianaise ann d'úrnuacht agus nuálaíocht.	Tá SRP beagáinín ciallmhar & loighciúil agus de réir an ghné fhiosrúcháin ghairid agus aonarach atá roghnaithe. Struchtúr réasúnta. Taispeánann cumarsáid argóintí agus breithiúnais leibhéal maith eolais. Gan mórán fianaise d'úrnuacht agus nuálaíocht.	Iarracht bhocht ag SRP loighciúil agus ciallmhar a thabhairt. Struchtúr íseal. Tá an chumarsáid neamheagraithe agus tá easpa aontachta ann. Cuid fianaise nó gan fianaise d'úrnuacht agus nuálaíocht.	Níl struchtúr & comhleanúnachas ar bith leis an tuairisc seo. Tá easpa fócas agus soiléireacht sa tuairisc. Tá eolas míchruinn/bradáil sa tuairisc.
15 marc	14-15	11-13	8-10	5-7	0-4

